SIRADIŞI

Irmak Lisesi Kültür - Sanat Kulübü Yayınıdır. Sayı: 8

OYUN VE OYUNCAK

"OYUNCAKLARA KIYMAYIN EFENDİLER" - DÜŞ KAPANIM - TARİHTE OYUN VE OYUNCAKLARIN İŞLEVİ - TARİHİN EN ESKİ OYUNLARINDAN - SUNAY AKIN RÖPORTAJI - KELİMELERE DAİR - KADIN HAKLARI ÜZERİNE - BETİMLEMELERLE ORTAKÖY - GAZETECİLİK ETİĞİ - ŞİİRLER - EDEBİYAT VE PSİKİYATRİ - YABAN GÜNLÜKLERİ - KÖROĞLU EFSANESİNE FARKLI BİR BAKIŞ - YAZIDAN ÇİZGİYE - YALNIZ BİR ŞİİRİN TAHLİLİ - GERÇEKÇİ YALANLAR - ÇEHOV'UN KISA OYUNLARI ÜZERİNE İNCELEMELER - ŞİİRLER - İNSAN - DİL BİLİNCİ - OTOBİYOGRAFİ - FİLM ELEŞTİRİSİ - REFLECTIONS FROM "ROMEO AND JULIET" - RIMUN 2016 CONFERENCE

SIRADIŞI

Haziran 2016 Sayı: 8

İmtiyaz Sahibi
Irmak Okulları Adına
Ülkü Arıoğlu
Nitelikli Eğitim Kurumları A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı

Sorumlu Müdür
Metin Yoleri
Lise Müdürü

Editör
Selin Tengiz
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yazı Kurulu
Burak Savaş
Candan Deniz Alemli
Alpin Ege Büyüklü

Dergi Tasarımı
Sedef Uluğ
Görsel Sanatlar ve Tasarım

Kapak Tasarımı
Sedef Uluğ
Görsel Sanatlar ve Tasarım

İÇİNDEKİLER

"OYUNCAKLARA KIYMAYIN EFENDİLER"	2
DÜŞ KAPANIM - Ayşegül AĞIR Haz.	3
TARİHTE OYUN VE OYUNCAKLARIN İŞLEVİ - İsmail Hakkı ERGÜVEN	4
TARİHİN EN ESKİ OYUNLARINDAN	8
SUNAY AKIN RÖPORTAJI - Yeşim EREN 11 A, Almira GÜNER 11 B	10
KELİMELERE DAİR - Yasemin BAUER 12 B, Kaan BABALAR 12 B	13
KADIN HAKLARI ÜZERİNE - Defne ÇAYIRLIOĞLU 10 A, Berke ÇALBAŞ 10 B, Kerem ATEŞ 1O A	17
BETİMLEMELERLE ORTAKÖY - 10. Sınıf Öğrencileri	20
GAZETECİLİK ETİĞİ - Şölen CERAN 11 B, Cenk SOYLU 11 B	23
ŞİİRLER - Ada ÖZTÜRK 9 B	25
EDEBİYAT VE PSİKİYATRİ - Ela KARAHAN 10 A	27
YABAN GÜNLÜKLERİ - Ece SUNGUR, Caner BOZTEPE 11 B	29
KÖROĞLU EFSANESİNE FARKLI BİR BAKIŞ - Derya İnci US 10 A, Özgür Deniz KOLDAŞ 10 B	31
YAZIDAN ÇİZGİYE - Mine Deniz İLHAN 11 B	35
YALNIZ BİR ŞİİRİN TAHLİLİ - Ayşegül AĞIR Haz.	37
GERÇEKÇİ YALANLAR - Ada ÖZTÜRK 9 B	39
ÇEHOV'UN KISA OYUNLARI ÜZERİNE İNCELEMELER - Haz. Sınıfı Öğrencileri	41
ŞİİRLER - Evren PIRAVADILI	45
İNSAN - Deniz OLCAY 11 B	47
DİL BİLİNCİ - Neslişah ÇAKMAKKAYA 10 B	48
OTOBİYOGRAFİ - Serra OĞUZ 11 A	49
FİLM ELEŞTİRİSİ - Dilay Janset HAKKO 9 A, Elif Saba MANDIRACI 9 B	50
REFLECTIONS FROM "ROMEO AND JULIET" - Aylin ERDOĞAN 10 B, Ege ERBERKSOY 10 A	53
RIMUN 2016 CONFERENCE - Şölen CERAN 11 B	58

"OYUNCAKLARA KIYMAYIN EFENDİLER"

Nedir oyuncak? Sözlükte belirtildiği gibi sadece "oynayıp eğlenmeye yarayan şey" midir sizce de? Tarihi, insanlığın varoluşu kadar eskilere dayanan, çocukluk denilen o masum dönemi, eğlence ve doyum bağlamında en anlamlı şekilde ifade eden; eğlendiren, eğlendirirken düşündüren, sosyalleştiren, geleceğe yönelik tasarımlarda bulunulmasına yardımcı olan ve her insanda farklı çağrışımlar uyandıran oyuncağı, sadece eğlence aracı olarak tanımlamak haksızlık olmaz mı?

Kimine göre bir bez bebek, kimine göre bir sallanan at, kimine göre plastik bir araba ya da sarılıp uyuduğu yumuşacık bir oyuncak ayı... Bir çocuğun zihninde eğlendiren, keyifli vakit geçirmeye yarayan bir nesne olmanın çok ötesinde anlamlar barındırmıyor mu sizce bu oyuncak denilen şey? Ya da bir yetişkin için çocukluğundan kalan en kıymetli oyuncağı; ona her bakışında, her dokunuşunda çocukluğunun en güzel anlarını getirmiyor mu kısa bir anlığına da olsa?

Çocuk evreninin en değerlisidir oyuncak; onun dilini bilmeyen, ondan anlamayan çocuk yoktur. Ve her yetişkin, çocukluğundan taşıdığı izlerle şekillenir. Şimdi oturun, Sıradışı'nın "Oyun ve Oyuncak" temalı sekizinci sayısını okurken bunlar üzerine biraz düşünün lütfen. Bizimle aynı fikirde misiniz? O halde, en azından bundan sonrası için "çocuk oyuncağı" deyip geçmeyin!

Keyifli okumalar...

Editörden

DÜŞ KAPANIM

Düş kapanı, Rüya Yakalayan veya Rüya Avcısı...

Kızılderili inanışlarında bu isimler önemli yer tutar. Düş Kapanları, Kızılderililerin baş ucu duvarına asılır. Rivayet budur ki "düş kapanları" onları, gördükleri kâbusların gerçekleşmesinden korur. Söğüt ağacından yapılan çemberleri; hayatın çemberini yani bebek olarak doğmayı, yetişkinliğe ermeyi daha sonra ise tekrar bebek olmayı yani yaşlanmayı sembolize eder. Düş kapanları hakkında birçok efsane de bulunur.

Ancak ben, düş kapanlarının insanı kalbinden vuran ve o insanla bağ kuran bir eşya olduğunu düşünüyorum. Bu durumda benim düş kapanım da biricik peluşum, Winni The Pooh çizgi filmindeki eşek Eeyore olmalıdır. Onu aldığımda, annemin dediğine göre, ben ondan küçükmüşüm. Koca mağazada, bütün o peluş oyuncakların içinde üzgün süzgün bir köşede duran Eeyore' yi seçmişim. Annem, onu seçmemdeki en önemli nedenin; onun sevgiye ihtiyaç duyduğunu düşünmem olduğunu söyledi. Kim bilir?

Gel gelelim, bu sıralar neden Eeyore' mi benim düş kapanım olarak gördüğüm üzerine çok düşündüm. Aslında cevap çok basitti! Ne zaman onunla uyusam kâbuslarım rüyaya dönüşmüştü. Bana hissettirdiği bu duygu nedeniyle de bir nevi benim koruyucum, beni kötü ruhlardan uzak tutan düş kapanım haline gelmişti yıllar içinde. İlk karşılaşmamızın üzerinden geçen yıllardan sonra an itibariyle boyu sadece dizlerime ulaşabilecek hale gelse de ben çoğu geceler hala onunla uyuyorum. Bu size çok çocukça gelebilir ama ben zaten hala küçük bir kız çocuğuyum. Üstelik hep öyle kalmaya, çoğu gece Eeyore'me sarılarak uyumaya devam edeceğim... Çünkü ben hala küçük , küçücük bir kız çocuğuyum.

Ayşegül AĞIR Hazırlık

Tarihte Oyun ve Oyuncakların İşlevi

Oyun ve oyuncaklar; bireyleri bedensel, duygusal ve bilişsel açıdan geliştirerek onları yaşama hazırlar. Ayrıca bireylerin denetlenmesi, biçimlendirilmesi ve dönüştürülmesi konusunda da oyun ve oyuncakların etkin bir işlevi vardır. Toplumsal ve ekonomik koşulların yanı sıra zamana ve yere bağlı olarak da oyun ve oyuncaklar yeniden yapılandırılır. Bazen ulusal eğitim aracı olarak kullanılan oyun ve oyuncaklar bazen propaganda aracı olarak kullanılır. Bazen de ulusal kimliğin yaratılması amacı ile kullanılır. Oyun ve oyuncaklar, ulusal kimliği besler ve biçimlendirir. Bireylerin nasıl oyunlar oynadıkları, hangi oyuncaklara sahip oldukları, ne tür kurallar çerçevesinde hareket ettikleri gibi unsurlar; içinde yaşadıkları topluma ve ulusal kimliklerine dair bilgi verir.

Ulusal kimlik; bize kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi, ne yaptığımızı ve ne yapacağımızı söyler. Toplumsal ve siyasal olarak yaratılır. Savaşlar ise etnik duyguların ateşleyicisidir. Yurttaşların bağlılık duygularını güçlendirir ve gelecek kuşaklar için mit kaynağı olarak ulusal kimlik yaratılması sürecine önemli katkılarda bulunurlar. Savaş ve oyun her zaman birbirine yakın olmuştur. Yüzyıllar boyunca savaş temalı oyun ve oyuncaklar geliştirilmiştir. Çocuklar savaşın içinde doğrudan bulunmasalar da savaşın heyecanını, şiddetini, yıkıcılığını, zaferini oyun ve oyuncaklarıyla hissetme, gözlemleme ve uygulama olanağına sahip olmuşlardır. Oyun ve oyuncak ile ulusal kimliği biçimlendiren savaşın iç içeliği ulusal kimliğin yaratılması sürecini de yakından etkilemiştir. Örneğin:

Birinci Dünya Savaşı'na doğru ulusçu öğeler, oyun ve oyuncaklara yansıdı. Oyun ve oyuncaklar gelişen yeni savaş teknolojilerine göre dönüşüm geçirdiler. Oyuncak askerler atlarını ve süngülerini bıraktı; yerlerini makineli tüfekli askerler aldı. Vatansever oyuncaklar, askeri üniformaları ve bayraklarıyla piyasaya sürüldü.

1900'de Alman oyuncak üreticisi Mayer & Grammelspacher yapımı oyuncak tüfekler, tüm Avrupa'da yoğun bir talep görüyordu.

O dönemde, orta sınıfa mensup herhangi bir erkek çocuğun tüfeği nasıl taşıyacağını öğrenmesi için çocukların bu tüfeklerle oynaması gerektiği düşünülüyordu.

İngiliz Oyuncak ve Hediyelik Eşya Üreticileri Birliği, 1914'te "On iki yaşın altındaki on çocuktan dokuzunun asker olmak istediğini" açıklamıştı. Savaş temalı oyuncak üretmeyen firmaların satışları düşmüştü.

Oyunlar gerçek olaylardan esinlenerek dönüşümlere uğruyordu. 1916 yılında pek çok deniz savaşı oyunu piyasaya sürüldü. 1916'da Almanya ve İngiltere arasında yapılan "Jutland Savaşı" sonrasında çıkan "The New Game of Jutland" oyunu da bu oyunlardan biriydi. Savaş oyuncaklarının hızlı bir biçimde piyasaya sürülmesinin nedeni, eski oyunlardan savaş temalı yeni oyunlar yaratılmasıydı.

Alman çocukların düşman ile tanıştığı oyunlardan biri de Unterseekriegspiel'di. 1916 yılında piyasaya sürülen bu denizaltı savaşı oyununda hedef, Alman U-boat'ları tarafından İngiliz denizaltılarının batırılması ve İngiltere'nin ele geçirilmesiydi. Oyuncu zarı atar ve haritada U-boat'ı ilerletirdi.

İngiliz oyuncak vitrinlerindeki Alman oyuncak ayıları, yerlerini vatansever İngiliz yapımı oyuncak ayılara bırakmıştı. 1914 Noel'inde oyuncak vitrinlerinde İngiliz savaş gemileri ve oyuncak silahlar yer alıyordu. Alman denizaltılarını batırma oyunu olan Kill Kiel'de bu oyuncaklar arasındaydı.

Gelişen savaş teknolojisi, oyuncaklara da hızla yansıyordu. Alman Graf von Zepplin tarafından geliştirilen ve pek çok sivil İngiliz'in hayatını kaybetmesine neden olan zeplin de oyunlara girmişti. 1916 yılında zeplinleri bombalama oyunu "Bombarding the Zepps" ve "The Anti Zepp" isimli iki oyun vardı.

İngiliz çocuklarının savaş döneminde oynadıkları oyunlardan biri de Trench Football'du. Bu oyunda amaç, engellere takılmadan topu hedefe götürmekti. Engeller topun atıldığı

yerden ("Kick Off") hedefe kadar (Kaiser'in ağzı olarak karikatürize edilen bitiş) Little Willie, Von Terpitz, Von Kluck, Von Bulow, Von Hindenburg, Von Der Goltz, Von Moltke, Enver Paşa, Count Zeppelin, Von Sanders ve Kaiser'den oluşmaktaydı. Zayıf rakip Prens William ve hatalarıyla ünlü Von Terpitz, kendi tarafındakilere saldırma olasılığı daha fazla olan Enver Paşa, kurallara uyarak oyun oynamayı bilmeyen ve anlama güçlüğü çeken Kaiser gibi tanımlamalar yapılmıştı. Bu oyunla beraber çocuklar futbolu, Almanlara karşı yürütülen savaşla ilişkilendiriyor ve oyun, bir propaganda aracı haline geliyordu. Çocuklar; düşmanın kim olduğunu, hangi düşüncelere sahip olduğunu, düşmanın zayıf yanlarının ve dikkat edilmesi gereken yönlerinin neler olduğunu futbol ile öğreniyordu.
1917 yılında Sidney'de üretilen ve Berlin'e ulaşmanın hedeflendiği "Bound For Berlin" oyununda oyuncular, müttefik devletleri temsil ediyordu. İlk önce Berlin'e varan oyunu kazanıyordu. Müttefikler için ortak bir hedef vardı ama oyunu kazanmak için hedefe ilk varan olmak gerekiyordu.

İkinci Dünya Savaşı ile beraber oyun alanları büyük ölçüde değişti. Bombalar tarafından yıkılan binalar ve hava akınlarından korunmak için saklanılan sığınaklar çocukların yeni oyun alanları olmuştu. İkinci Dünya Savaşı'nda da oyun ve oyuncaklara savaş teması egemen olmaya devam etti. Oyuncak üretiminde kullanılan kauçuk, plastik, ahşap ve metal gibi hammaddelerin silah yapımında kullanılması nedeniyle piyasada yapbozlar ve model kâğıt oyuncaklar bulunuyordu. Bu oyuncaklarda tank, savaş gemisi, savaş uçağı gibi savaş dönemine ait ögeler içeriyordu.

İngiliz çocukların oynadıkları "River Plate Savaşı, Düşmanı Kovala, Gece Akıncıları, Bombardıman Komutanlığı" gibi oyunlar döneme egemen olan savaş ögelerine dair fikir vermekteydi.

İngiliz çocukları tarafından oynanan oyunlardan bir diğeri de Hitler'in yüzünün hedef alındığı dart oyunuydu. Oyuncu, dart okuyla kulaklardan vurursa on beş puan kazanıyordu, burun otuz beş ve bıyık elli puan de-

ğerindeydi. Çocuklar bu oyunla sıradan bir hedefi nişan almıyordu, fiilen savaşın içinde olmasalar da düşmanın kim olduğunu biliyorlardı ve onu yenmek için karşısına geçip nişan alıyorlardı.

Oyuncak üretimi İngiltere'de 1930'da durmuşken Almanya'da 1944'e kadar sürdü. Almanya'da da oyunlara ve oyuncaklara savaş teması egemendi. Üçüncü Reich (1933-1945) döneminde Hitler'in Nazi propagandasının parçası olarak pek çok model oyuncağın seri üretimi yapılmıştı. Çocukları etkilemek ve Nazi Gençliği'ne katılmaya özendirmek için oyuncak dükkânlarında Nazi binalarının, Nazi askerlerinin, Hitler'in minyatür oyuncakları bulunuyordu.

Almanya'da oyuncak dükkânlarında genellikle İngiltere'yi hedef alan oyuncaklar yer alıyordu. Pinball'a benzeyen "İngiltere'ye Bombardıman" oyunu bunlardan biriydi. Yaylı mekanizma ile top fırlatılıyor, İngiltere hedef alınıyordu. Vurulan yere göre puanlama değişiyordu. Londra en önemli hedefti, yüz puan kazandırıyordu. Liverpool ise kırk puan kazandırıyordu. Vurulan bölge, Nazi kontrolünde olan bir bölge ise puan yitiriliyordu. Örneğin Brüksel veya Amsterdam vurulduğunda seksen puan eksiltiliyordu. Böylelikle çocuklar, hangi toprağın düşman toprağı olduğunu ve hangi kentin daha stratejik olduğunu öğreniyordu.

Savaş döneminde savaşın taraflarını hedef alan oyunların yanı sıra Yahudi düşmanlığını tetikleyen oyunlarda bulunuyordu. Nazi Almanya'sında egemen ideoloji olan nasyonal sosyalizm oyunlara da yansımıştı. Güntler oyuncak fabrikası tarafından 1936 yılında piyasaya sürülen "Yahudiler Dışarı" oyununda hedef, altı Yahudi'yi kentin çevresini saran surların dışına çıkarmaktı. Çocuklar bu oyunla beraber kimlerin 'öteki' olduğunu ve sınırların dışına kimlerin çıkarılması gerektiğini öğrenmekte ve bir anlamda bunun pratiğini yapmaktaydı.

Özetle; kimlerin 'Biz' kimlerin 'Ötekiler' grubunda olduğu bilgisi her gün oyun ve oyuncaklarla tekrar tekrar pratiğe dökülmüştür. Çocuklar, oyun ve oyuncaklarla düşmanın kim olduğunu, düşmanı yenmek için nasıl hareket edilmesi gerektiğini öğrenmiştir. Bu öğreti, oyun ve oyuncaklar aracılığıyla ulusal kimliğin yeniden yaratılması sürecine katkıda bulunmuştur.

İsmail Hakkı ERGÜVEN
Tarih Öğretmeni

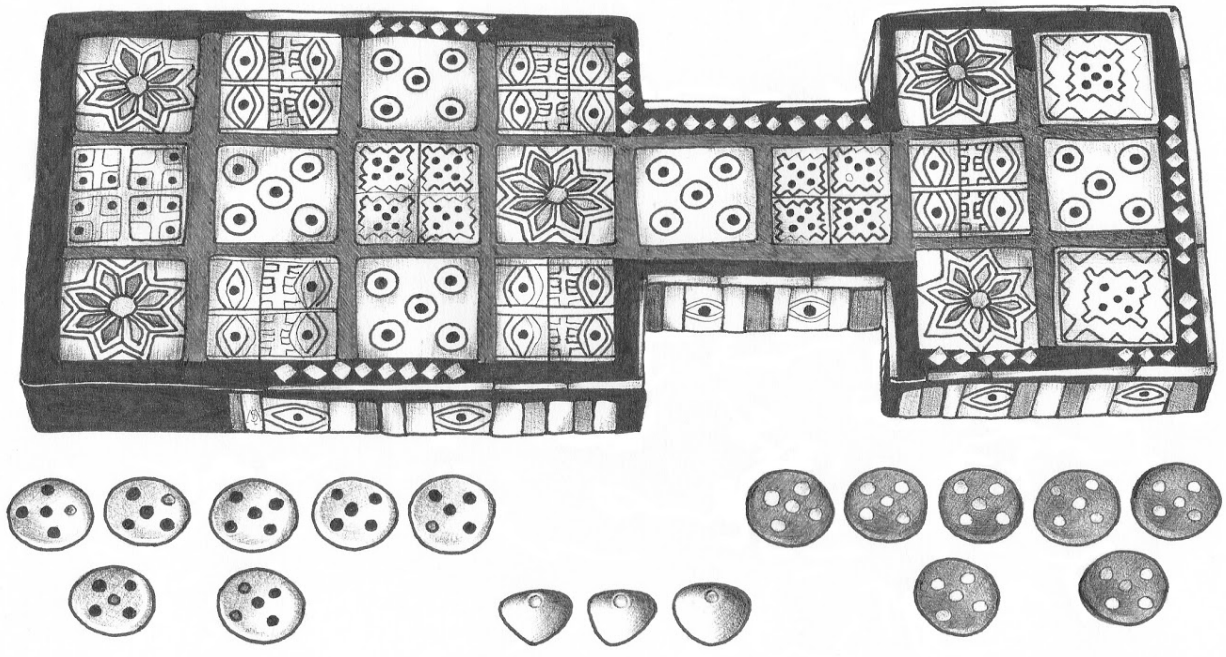

TARİHİN EN ESKİ OYUNLARINDAN

Oyunun geçmişi insanlık tarihi kadar eskilere dayanıyor. Bugüne kadar yapılan tarihi araştırmalar sonucu bulunan en eski oyunlar arasında Sümerlere ait "Ur " ile Mısır kökenli "Senet" oyunlarını sayabiliriz.

Bunlar içinde, Ur Oyunu olarak adlandırılanı bir tür masa oyunu. Yapılan araştırmalar Ur'un, orijinal kuralları günümüze ulaşan en eski oyun olduğunu belgeler nitelikte.

Rekabetin ağır bastığı, keyifli bir "yarış oyunu" olarak nitelendirilebilecek Ur'da; üzerinde içi şekilli kareler bulunan bir tabla, taş veya uygun bir malzemeden yapılmış zarlar ve bugünkü tavla oyununda kullandıklarımızı andıran pullar (piyon) kullanılıyor. Oyun, görünüşü itibariyle bir nevi dama ya da satranç oyununu andırıyor. Oyuna başlamadan önce oyuncular zar atarak yapacakları hamleyi belirliyor, sonrasında da tıpkı dama ve satranç oyunlarında olduğu gibi pullar tabla üzerinde amaca uygun olarak hareket ettiriliyor. Aslına bakarsanız oynanışı itibariyle de Ur oyunun, eski dönemlerin tavlası olduğu düşünülebilir ki oyunun yaklaşık iki bin yıl önce yerini tavlaya bırakarak güncelliğini yitirdiği düşünülüyor.

Antik Mısır Dönemi'nin en eski kutu oyunu olarak değerlendirilen "Senet" oyununa gelirsek yapacağınız araştırmalarda satranç ile benzerliğine dair bulgulara rastlıyorsunuz.

Senet oyununda ihtiyaç duyulan malzemeler: Oyun yönünü gösteren ve içine sayılar yazılmış bir oyun tahtası, beş adet makara ve beş adet koniden oluşan on parçalık oyun taşları, bir yüzü düz bir yüzü desenli dört adet sayma çubuğudur. Bir şans oyunu olarak da nitelendirebileceğimiz Senet oyununda taşlar ilk on kareye dizildikten sonra amaç, sayma çubuklarının belirlediği sayıya göre kareleri takip ederek taşları tahta dışına çıkarmak.

Oyunun iki kişi oynanması ve oyun tahtasında kareler bulunması açısından satrançla benzerlik gösteren bu oyun; kare sayısının otuz olması, taş sayısı ve çeşidindeki farklılıklarla satrançtan ayrılıyor.

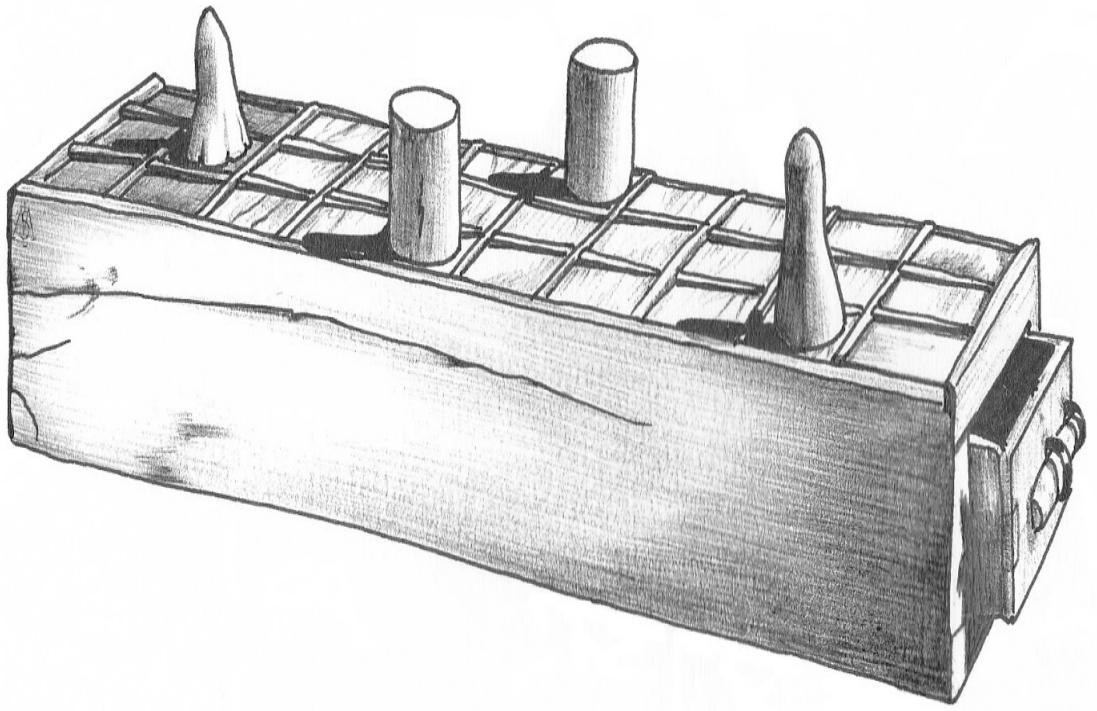

SUNAY AKIN RÖPORTAJI

Çocuğun temiz, saf, yalansız dünyasını şiirleriyle yansıtmaya ve kirlenmenin önüne geçmeye çalışan Sunay Akın'la çocuğa, çocukluğa, oyun ve oyuncaklara uzanan keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

"İnsan çocuktur, gerisi kirlenme..."

1. Şiirlerinizde genellikle çocuğu ve onun hayallerle örülmüş yalın dünyasını yansıtıyorsunuz. Peki, Sunay Akın nasıl bir çocuktu, çocukluğu nasıl geçti?

Çocukluğumun hiç unutamadığım yılı 1969'dur. Çünkü o yılın 20 Temmuz günü bir insan ilk kez Ay'a ayak basmıştı. Bu tarihi olay çok şanslı bir dönemde çocuk olduğumun kanıtıdır. Trabzon'da geçti çocukluğum. O yılların Trabzon'u kıyısından denize girilen ve kitap okuma oranının çok yüksek olduğu bir şehirdi. Meyve ağaçları, dere suları, martılar, köy yolları, yaylalar ve masal filmlerinde gördüğünüz sisler benim arkadaşlarımdı. Bir masal kitabının sayfaları gibi geçti çocukluğum.

2. Oyuncak: "1.Oyun aracı 2. Önemsiz ve kolay iş 3. Başkaları tarafından bir araç gibi kullanılan, hiçe sayılan güçsüz kimse"

Bizler için bu sözlük tanımları yetersiz; çünkü oyuncak bizim çocukluk arkadaşımız, sırdaşımızdır. Oyuncağımızı kaybettiğimizde aile üyelerimizden birini kaybetmiş gibi oluruz. Siz oyuncağı tanımlar mısınız? Çocukluğunuzda vazgeçemediğiniz oyuncak, en özel oyuncağınız neydi?

Gelişmiş ülkelerde oyuncak, çocuklara hayalleri gelişsin diye alınır. Geri kalan ülkelerde ise çocuklar oyalansın diye alınır. Oyuncakları çocuklara hayalleri büyüsün diye alan ülkeler Dünya'yı yönetirken, oyuncakları çocuklara oyalansın diye alan ülkeler, onların kapılarında oyalanmaya mahkûmdur! Oyuncak hayallerin dilidir. Bir ülkenin geleceğini öğrenmek istiyorsanız, o ülkedeki çocukların önüne konulan oyuncaklara bakın! Oyuncak geleceğin habercisidir.

Benim en sevdiğim oyuncağım, kendi yaptığım denizaltıydı. Kendi yaptığım oyuncakları daha çok severdim.

3. "Avuçlarımdan tutan iki çocukla çiviliyim yaşama." diyorsunuz dizelerinizde. Çocukluk üzerine birçok sözünüz hatta çocuklar için açtığınız bir müzeniz var. Çocukluk sizin için neden bu kadar önemli?

Özgürlüğü elinden alınan çocuğa "büyük" derler. Büyüklük, çocukluğun işgal edilen topraklarıdır. Çocuk; hayal eder, merak eder, soru sorar. Çocuklar serüvenci ve araştırmacıdır. Bu yüzden, onların bu duygu ve düşüncelerini köreltmeden geleceğe taşıyabilirsek daha mutlu ve daha güzel bir ülke inşâ etmiş oluruz. Ünlü ressam Picasso'nun şu sözünü unutmayalım: "Her zaman bir çocuk gibi resim yapmak istedim."

4. "Çocukken kalabalıklar içinde hep yalnız hissederdim." şeklinde bir ifadeniz var. Neden böyle hissediyordunuz? Bize biraz anlatabilir misiniz?

Hayal gücümden dolayı... Arkadaşlarımla oynamayı her çocuk gibi ben de çok severdim. Ama oyunun ilerleyen dakikalarında, galiba kendi hayal döngümde kaybolur giderdim.

6. Dünyanın pek çok yerinden aldığınız oyuncakları, objeleri biriktirdiğinizi hatta aynı kitabı 9 – 10 kez aldığınızı söylüyorsunuz. Koleksiyon merakınız ne zaman başladı? Bu biriktirdikleriniz arasında asıl saklamak istediğiniz nedir?

Bilgiyi biriktirmeyi seviyorum. Her obje bir bilgidir. Bu konuda çok zengin bir koleksiyonum var: Masal kitaplarının ilk baskılarından, uçan halıların kapak olduğu çizgi romanlarımıza, İstanbul'un her yüzyıllık resimlerine kadar pek çok şey biriktiriyorum. Çünkü ben, araştırmacı bir yazarım. Yazdığım her konuda belge ve bilgi topluyorum. Bunun nedeni de bilgiden beslenmektir. Bilgi ve belge olmadan yazmak doğru değildir. İlk koleksiyonum da yapraklardır. Kibrit kutuları, anahtarlık ve kartpostal biriktirirdim çocukluğumda.

7. Müzelerin pek bir maddi getirisinin olmadığını biliyoruz. Buna karşın siz, ailenizden kalan bu muhteşem köşkü bir müzeye, üstelik de bir oyuncak müzesine dönüştürdünüz. Bu fikir nasıl gelişti?

Almanya'nın Nürnberg kentinde ilk oyuncak müzesini gezdiğimde çok etkilenmiştim. Sonra, dünyadaki tüm oyuncak müzelerini gezdim. Gezerken de bu bilgi birikiminin ülkemde olmadığını gördüm. Karar verdim, böyle bir müzeyi ben kuracaktım. Kitaplarımdan, gösterilerimden, televizyon programlarımdan kazandığım teliflerimle antika oyuncaklar aldım. Hâlâ da alıyorum. Evet, müze para kazandırmaz. Çünkü müzeler ticarethane değildir. Neden mi bu yola çıktım? Türkiye'nin kültürel yönden eksiklerini kendine "sanatçı" diyenler kapatmayacak da bunu kimler yapacak!

Ben açmasaydım Türkiye gerçek anlamıyla bir oyuncak müzesine kavuşamayacaktı. Bu aydın olma sorumluluğudur. "Oyuncak Müzesi" benim ülkeme borcumdu.

8. Gelecek yıllarda "Oyuncak Müzesi" ile ilgili farklı hayalleriniz, planlarınız var mı?

İstanbul Oyuncak Müzesi, 2011'de "Avrupa Müzeler Formu" tarafından, Avrupa'daki binlerce müze arasından en iyi 24 müze arasında gösterildi. 2012 yılında ise "Avrupa Müzeler Akademisi" tarafından dünyanın en iyi oyuncak müzesi olarak ödüllendirildi. İstanbul'un dışında Antalya ve Gaziantep'te de oyuncak müzesi kuracağım. Gelecekte Ankara ve Samsun'a da kurmak için çalışıyorum.

Kendi müzemizin ise oyuncak koleksiyonunu durmadan geliştiriyoruz. Her yıl gelen yeni oyuncaklar ile zenginleşiyor müzemiz. Ayrıca, müzemizin atölyelerinde her yıl yeni etkinlikler yapılıyor. Salonlarımızda ise her yıl yeni çocuk oyunları oynanıyor.

Bu keyifli sohbet için Sayın Sunay Akın'a çok teşekkür ediyoruz.

Kelimelere Dair

"Şiir, kelimelerle güzel şekiller kurmak sanatıdır, başka bir şey değildir. Ama kelime nedir? Annedir, dosttur, kadehtir, hasrettir, hayaldir, yani bir manası, bir tedaisi, bir bölgesi, hatta bir rengi ve tadı olan nesnedir. Kelime, insanoğlundan haber verir, insanoğlunu işlemek her sanatkârın boynunun borcudur, insanoğlu dünyanın en zengin madenidir. Kelime dedik ama kelime boş bir kalıp değil ki... Şairin hisleri, fikirleri, hayalleri, dünya görüşü, felsefesi, şahsiyeti, her şeyi şiirde belli olur. Şu var ki kelimeleri tanımak, sevmek okşamasını bilmek lâzım. Hangi kelime hangi kelimeyle yan yana geldiğinde nasıl bir ışık peyda olur? Bunu bilmek lâzım. Şiir bu surette hüner ve marifet işi oluyor. Öyledir de, ata binmek, ok atmak, elbise dikmek, kundura yapmak, hatta boyamak ne ise şiir de odur, yani ustalık ve ihtisas işi. En zengin bir malzeme kötü şairin elinde berbat olup gider, tıpkı harikulade bir İngiliz kumaşının kötü bir terzi elinde heba olup gitmesi gibi. Sanat, terzilikte olduğu gibi makas meselesidir. Makastar olmak lâzım."

Cahit Sıtkı TARANCI / ŞİİR SANATI

Kelimelerin Kayıp Büyüsü

Kelimelerin büyüsü görülmüyor, bu özellikle çağımızın gençlerinin teknolojiye bağımlı olmasından kaynaklanıyor. Gençlerin dünyalarını romanlar, şiirler yerine sosyal medya genişletiyor. Hayal gücü şekilsellik ile sınırlı kalıyor, böylece bireyler de daha şekilsel oluyor. Doğa, insan, barış ve düşünce kimseye bir şey ifade etmiyor. Çağın insanları hissizleştikçe dile de yabancılaşıyor çünkü duygularını ifade etmek için sahip oldukları sınırlı kelime sayısı, onlar için yeterli oluyor. Sokak ağzından türeyen kelimelerle kurulan cümlelerin çoğu ahenk bulundurmuyor, bütününde bir anlam dahi ifade etmiyor. Cahit Sıtkı Tarancı'nın dediği gibi "Kelimeleri tanımak, sevmek, okşamasını bilmek gerekir." Belki de ihtiyacımız olan şey önem verdiğimiz, sıkı sıkı bağlı olduğumuz maddesel olguları gözden geçirmek ve bu kancadan kurtulunursa ne kadar özgür olunabileceğini hissetmektir. Böylece, aslında hiç de önemi olmayan şeylere ne denli sadık olduğumuzu ve saklı güzellikleri gözden kaçırdığımızı fark edebiliriz.

Maneviyatı beslemek, desteklemek gerekir. Duygularını kaybetmeden hayatta kalmayı başarmışlar, kaldırımların arasından büyüyen ve orada var olmayı başarmış çiçekler kadar azdır. Görüldüğü an onları sulamak, sevmek ve yalnız olmadığını hissettirmek gerekir. Duygusal zekâsı uyutulmamış bir gençlik, daima kendini ifade etmeye gereksinim duyar. Kelimelere değer verir çünkü içlerinde ne kadar büyük bir güç barındırdıklarını bilir. İnatla kaldırım kenarlarında ve duvar aralarında büyüyen canlılar basitçe, incelikle kendini gösterir. Bir çiçeğin güzelliği de bir halkı aydınlatabilecek güce sahiptir.

Düşüncelerini en berrak haliyle dile döken insanın kurduğu iletişim, değerli ve verimlidir. İnsanlar arasındaki yanlış anlaşılmaları ve kutuplaşmaları önlemeye yardımcı olur. Aslında kimsenin birbirinden o kadar da farklı olmadığını kanıtlayabilecek tek şey, kelimelerin zenginliği ve ne amaçla kullanıldığıdır. Başka bireylerle iletişim kurabilen, fikir alışverişi yapabilen kişi, düşüncelerini daha sağlam temeller üzerinde büyütebilir. Dilini kullanabilme yetisine sahip olanlar çevrelerine dolayısıyla topluma katkı sağlayabilecek donanımdadırlar.

Yasemin BAUER 12 B

Gerçek Sanatçı

Sanatçı, bana göre kelimelerle en çok uğraşmak zorunda olan kişidir. Tâbir-i caizse kelimelerin mühendisidir, mimarıdır, taşıyıcısıdır. Kelimelere anlamlar üretir, parçada tam da olması gerektiği yere koyarak sağlam bir yapı oluşturmaya çalışır.

Bu yüzden sanatçı, kelimelerle arasını iyi tutmakla yükümlüdür. Hiç tanımadığı, bilmediği yahut yabancısı olduğu kelimeleri kullanıp temel atmaya çalışırsa nihayetinde çıkacak işin yıkılması içten bile değildir.

Sadece kelimeyi yerleştirmekle iş bitmez tabii ki. Her sanatçı açık bir anlatımla, ifade etmeyi sevmez duygularını. Bana göre sevmesin de zaten. Sevmesin ki insanlar eserini okuduğunda farklı anlamlar çıkartabilsin. Yahut her kelime salt gerçek anlamıyla var olmasın ki eser, sanat değeri kazabilsin. İşte, tam da burada sanatçının omuzlarındadır yük. Bir ağaç her zaman oksijen üreten yeşil varlık olmamalıdır. Kök salmışsa "aile" , yeni açıyorsa "doğum" , soluyorsa "ölüm" olmalıdır ağaç. İşte, bu anlatımı sağlamalıdır ki başarılı olsun sanatçı.

Son olarak vurgulamak istediğim şey, sanatçının yan yana kullandığı kelimelerin kendi arasında oluşturduğu uyumdur. Kelimeler, kendi başlarına bir şey ifade etmiyor olabilir. Zîrâ sanatçının en önemli görevi, tek başına anlam ifade etmeyen kelimeleri öyle bir araya getirmektir ki mükemmel bir ahenk ortaya çıksın.

Sonuç olarak sanatçı bir nevi kukla oynatıcısıdır. Bütün ipleri eline alır, kelimelerin kontrolünü sağlamak için beklerler. Bu kuklayı iyi yönlendirebilen sanatçı, nihayet başarıya ulaşmış sanatçıdır.

Kaan BABALAR 12 B

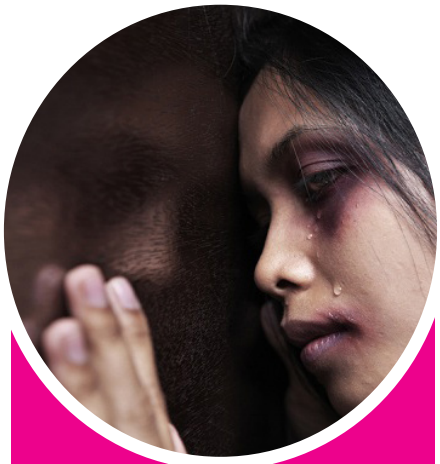

KADIN HAKLARI ÜZERİNE
EŞİT VE GÜÇLÜ

Toplumda her zaman zayıf ve güçsüz olan ezilmekte. Bu olayın ne kadar doğru olduğu büyük bir tartışma konusuyken bir toplum nasıl olur da güçlü ve kararlı olan kendi kadınlarını da ezmeye cüret edebilir? Bizlere hayat veren, yaşamamıza olanak sağlayan kadınlarımızı kendi sözlerimizle ezip kendi ellerimizle nasıl dövebiliriz?

Evet, belki Türkiye erkeklerin daha baskın olduğu ve soy devamlılığı için önemli sayılan bir yer olabilir. Fakat sadece geçmiş zamanlardan alışagelmiş bu düzeni yıkmak ve toplumdaki bireyleri eşit tutmak bu kadar zor mu? Yıllar önce kadınlara ilk hukuksal ve politik hakların ülkemizde tanınmış olmasına rağmen, diğer ülkeler nasıl olur da bizim ülkemizden şu anda önde olabilirler, insanın aklı almıyor açıkçası.

Her başarılı erkeğin arkasında güçlü bir kadın vardır. Atalarımızın söylediği her sözü kulağımıza küpe yapmamıza rağmen sadece kendi çıkarlarımız için bizi yediren, içiren, giydiren ve şu an neredeysek bizleri buralara getiren annelerimize, topluma canından bir parça veren kadınlarımıza yaptıklarımız akıl alır gibi değil. Bugün vurup, kırıp kendi egosunu tatmin etmek isteyen toplumun cahil kesiminin, yarın kızlarının bir gözyaşına olay çıkartması normal bir şey mi? Sen annenin hakkını yarın karını döverek mi vereceksin, yoksa kızını ona zarar verecek bir erkeğe mi emanet edeceksin?

Bunları anlatmaya yürek dayanmasa da bunlar tamamen şu anki toplumumuzun zihniyetinden ibaret. Sadece senden güçsüz diye kendini güçlü saydığın, sadece ben para kazanabilirim diye karını eve hapsedip sonra çalışmıyor diye her gün ezdiğin ve kendini her anlamda üstün saydığın bu kadınlar, aslında sadece yürekleriyle bütün bu nedenlerin üstüne çıkıyorlar. Sen ne kadar onların önlerini kesersen kes, ezersen ez, onlar her zaman dik ve senin bir adım önünde olacaklar. Toplumda herkes eşittir ve bunu değiştirmeye kimse cesaret edemez.

Kerem Ateş 10 A

EV KADINI

Kadın… Kadın bir anne, bir öğretmen, bir yol gösterici. Kadın bir, her şey. Peki, neden bizlere can veren bu kutsal varlıklar her gün tecavüze uğruyor, bıçaklanıyor veya sadece 'kadın' olduğu için ayıplanıyor? Amerika'da neden kadınlar erkeklerden daha az maaş alıyor? Afrika'da neden küçük kızlar zorla sünnet ediliyor ve daha sonra o aynı küçük kızlar birkaç deve için yaşlarının üç katı olan adamlara satılıyor? Çünkü kadınlar güçsüz, aptal, cahil ve değerleri hayvanlarla eş.

Kadınların günümüzde hâlâ yerine getirmesi ve koruması gereken bir imajı var: "Ev kadını". İyi bir ev kadını evine bakar, çocuğuna bakar, reçel yapar, evi temizler ve bununla mutlu olur çünkü bununla mutlu olmak zorundadır. Bu ev kadını dışarıda bir meslek sahibi olmak istemez çünkü isteyemez. Peki ya bu kadar ev kadının arasında ev erkeği nerededir? Neden bir erkek ev erkeği olamıyor da bir kadın ev kadını olabiliyor?

Bizler hâlâ kadına şiddet ve tecavüzün göz yumulduğu bir ülkede yaşıyoruz. Ne yazık ki hâlâ kadınların erkeklerden daha önemsiz olduğu ve bir kadının sokaklarda istediği gibi istediği saatte yürüyemediği bir ülkede yaşıyoruz. Hamile kadınların sokakta yürümesinden rahatsız olan insanların yaşadığı bir ülkede yaşıyoruz. Ve en üzücüsü ise dünyada kadın haklarına önem vermiş ilk ülkelerden biri olup da bu hakları en çabuk unutmuş olan ilk ülkelerden de biri olan bir yerde yaşıyoruz.

Dünya yavaş yavaş kadın ve insan haklarına önem vermeye ancak başladı. Bence geç bile kaldığımız söylenebilir. Bizler yeni nesil olarak çocuklarımıza açık görüşlülüğü, saygıyı ve ayrımsız sevgiyi öğretmeliyiz ki bizlerden sonraki kadınlarımız şu anda yaşadığımız bu acımasız dünyada yaşamasın. Bizler tarih kitaplarına, eşitliği getiren nesil olarak girelim ki bizden sonraki kadınlar kendi hakları için savaşmak zorunda kalmasın.

Defne Çayırlıoğlu 10 A

Kadın Dediğin

Kadın hakları mı? O da nedir? Ne demek kadın hakları? Çocuk hakları vardır, bilirim; hayvan hakları vardır ve insan hakları vardır. İnsan hakları, tanımı gereğince tüm insanları din, dil, ırk ve cinsiyet gözetmeden korur. O zaman neden karşımıza kadın hakları diye bir kavram sürekli çıkıyor? Neden böyle bir özelleştirmeye ihtiyaç var?

İnsanın toplumdaki yeri nedir, dediğimizde her zamanki cevapları alıyoruz: Topluma hizmet edecek bir işle uğraşırken kendi hayatını yaşaması. Peki, neden kadının veya erkeğin toplumdaki rolü dendiğinde olay birden değişiyor? Erkeğin rolü neden bir anda evinin direği olmak, kadınınki ise bir elinde bebeği diğer elinde kaşığı evin peşinden koşmak? Bu modern çağda bile insanlara "kadını" sorsanız çok çeşitli cevaplar alırsınız. Onu kendinden farklı görmeyenler de var, onu kendi malı gibi görenler de. İlginçtir ki, bu iki grup da kadın hakları kavramını farklı sebeplerden garipsiyor.

Toplumdaki bu algı, hayatın diğer bölümlerinde de yansımış. Mesela eğitimden bahsedelim. Eğitim insanları kral da yapabilir, köle de. Devletin, halkına yapabileceği en büyük yatırım, en büyük iyilik eğitimdir. Zamanımızın eğitim sistemine bakalım şimdi. Kızlarımız bin bir çabayla eğitim almaya çalışırken bu sistem erkekler için kayıp gidiyor. Bir ülkede, "Baba Beni Okula Gönder" sloganına ihtiyaç olur mu? Böyle engeller kampanyalar ve kız – erkek kontenjanı gibi yöntemlerle çözülmek isteniyor. Halbuki sırf cinsiyeti yüzünden birini öne çıkarmak, yine sırf cinsiyeti için geriye çekmek kadar kötü. Kızlar ve erkekler insan olarak değerlendirilse, başarılarıyla, yetenekleriyle seçilseler olmaz mı? Toplumda kadın normalleştirilmeli.

Şu anda kadının toplumda farklı gözüktüğü ortada. Sanki kocaman bir el onları erkeklerden ayırıyor gibi. Kadına bazı durumlarda pozitif ayrımcılık yapılması, bence bunun en acı kanıtı. Onlar yapamaz mı? Onlara bakmak mı lazım? Akılları, güçleri mi yetmiyor? Kadınlar insandır. Ne onları ne erkekleri bir teraziye koyamayız, çünkü bu iki cins arasında bir ayrım yok. Biz biriz ve tekiz. Bizi nasıl farklı kefelere koyarsınız? Kadının gücüne inanmak istiyorsanız pazara gidin, çantaları inceleyin. Aklına inanmak için her işin aynı anda üstesinden gelmesini izleyin. Anneler her problemi çözer değil mi? Bir gün ev erkeği olmaya çalışın da anlayın hallerini.

Sözüm odur ki bu yazıdan bir tek şey alacaksan ey okuyucu;
Kadını ayırma, uzaylılaştırma. O sadece biyolojik bir gerçektir, fazlası veya azı değil.

Berke ÇALBAŞ 10 B

BETİMLEMELERLE ORTAKÖY

10. SINIF ÖĞRENCİLERİ

Teknelerin sabahın ilk saatlerinde gök mavisi renkli denize dolmasıyla birlikte başlar gün. Güneş daha kendini göstermekten korkarken başlar balıkçılar oltalarını çarşaf gibi denize atmaya. Balıklar yavaş yavaş uyanmaya başlayıp uyku sersemi oltaya takılmaya başlar. Tam o sırada Ortaköy Camisi'nin görkemi takılır herkesin gözüne. İnsan belli bir süre o görkemli yapıdan gözlerini alamaz. Gençler teker teker oturmaya başlar iskelede. Bulutların özenle sıralandığı, rüzgârın etkisinin henüz görülmediği bu saatlerde iki yakayı ayıran deniz arada bir nazlansa da bu durumdan kimsenin şikâyeti yoktur.

ECEM CANSIN HAKKO 10 A

İşte Boğaz... Dalgalar kıyıya vurdukça sallanan küçük tekneler, birinin yolcusu ayakta, manzarayla bir bütün oluşturmuş. Beyaz bulutlar tüm manzaraya çatı olmuş, doğan güneşin ışıklarıyla altına bürünmüş adeta. Dalgalara direnircesine ayakta duran cami. Tam da denizin dibine yanaşmış, göğü delen iki minaresiyle ihtişam dolu. Bir de iki yakayı bağlayan görkemli köprü var, iki yakanın milyonlarını birbiriyle buluşturan. İşte İstanbul Boğazı...

DENİZ KOLDAŞ 10 B

Ortaköy, sabahın ilk saatlerinde havanın o açık turunculuğuyla mavinin karışımı eşsiz renk harekete geçirmiş balıkçıları. Bir tekne, yaşlı balıkçısını almış bekliyor Boğaz'a açılmayı. Ortaköy Camisi zarif ve yalnız görkemiyle selamlıyor denizi, Boğaz'ı. Altında ise üç adam... Belki sarhoş, belki sadece huzuru bekleyen... Deniz, kafese kapatılmış bir aslan gibi bekliyor alabora etmeyi.

Defne ÇAYIRLIOĞLU 10 A

BETİMLEMELERLE ORTAKÖY

10. SINIF ÖĞRENCİLERİ

Güneş, pamuk şekerini andıran berrak bulutların arasından süzülüyor, çarşaf gibi denizin üzerinde izlerini bırakıyordu. Boğaz Köprüsü, iki yeşilliği tüm ihtişamıyla birbirine bağlıyor, renklerin dansını izleyebilmek için güneşin doğmasını bekliyor. Denizin hemen kenarında minareleri gökyüzünün sonsuz maviliğine uzanan muhteşem bir cami… Caminin önünde İstanbul'un sabah mahmurluğunu izleyen ve denizi dalgalanmadan yakalamanın verdiği keyifle ayaklarını uzatmış birkaç adam… Tekneler kıyıya bağlanmış, iplerin çözülmesini ve açılıp tatlı özgürlüklerine ulaşmayı bekliyor. Sanki farkında değiller akşam tekrar özgürlüklerinin ellerinden alınacağını.

Gizsu TUFAN 10 B

Bir gökyüzü var ki denizin mavisini andırır
Boğazı desen, geceleri ışıl ışıl hayalleri süsler
Burada İstanbul değil, bulutlar İstanbul'a ayak uydurur
Bazıları soğuk ve engin sularda
Kaybolmak istercesine ayaklarını uzatır sonsuzluğa
Balıkçı Hasan Amca ise her sabah 6'da gelir ekmek teknesine
Caminin gözleri kamaştıran ihtişamında kaybolur bazen
Yemyeşil ağaçlar insanlarla konuşur burada
Kendini kaybedersin farkında olmadan sessizce

Pelin ULAŞ 10 A

İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.
Denizin limana vurmasıyla şarkı söylüyorum dalgalarla. Misina sarılmasını ve serbest bırakılmasını duyuyorum gözlerim kapalı. Motor seslerini duyuyorum köprüden. Tekneler dalgalar sayesinde limana vuruyor, beni sarsıyor. Huzurun sesini duyuyorum Ortaköy Camisi'nden. Tam güneş doğarken beni dalgaların arasına huzur içinde bırakıyor. Yaprakların ağaçlardan yere süzülüşleri karnımda kelebekleri uçuşturuyor. İstanbul'u dinlemek insanın ömrünü uzatıyor, yalnızlığına arkadaş oluyor. Yüzündeki gülümsemeyi güllere dönüştürüyor. İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı.

Kaan METE 10 A

BETİMLEMELERLE ORTAKÖY

10. SINIF ÖĞRENCİLERİ

Geceden miras soğuk havayı ısıtmak için doğan güneş, İstanbul'u görünce bir durup nefes almıştı sanki. Ortaköy'de ekmek parası için balık tutan balıkçıların sırtını sıvazlıyordu. Bir kıtayı diğer kıtaya bağlayan köprüyü âdeta boncuk mavisi gökyüzünü delerek uyandırdı. Sakinliği delen vapurlar, Ortaköy Camisi'ni ve minareleri selamladı. İstanbul'da gün, güneşin dans ettirdiği görkemli bulutlarla başlamıştı artık.

Ali Fuad AKÖMER 10 A

İstanbul düşündüğün gibi değil. İstanbul'un insanı bile farklıdır. İnsanı emekçidir. Masmavi denizimizde balıkçılarımız, göklere uzanan minarelerimizde dualarımız. Masmavidir İstanbul, huzur verir. İskeleden boğazımıza bakınca gider tüm dertlerin. Masmavidir İstanbul, mutluluk verir. Sana gülümseyen güneş, içini ısıtır, sana bakan her gözün gününü aydınlatır. İstanbul farklıdır, hiçbir mavi gibi değildir.

Yaren BAYKARA 10 B

Sevgili Jules,

Keşke İstanbul'u benim gördüğüm gibi görebilseydin. Doğan Güneş, sevdiğinden ayrı kalsa da İstanbul'un masmavi denizini görünce Ay'a hasretini bir anlık da olsa unutuyor, gülüşünün sıcaklığını, ışığını bu eşsiz manzaradan esirgemiyor. Keşke Ortaköy sahilinde birlikte oturup onlarca hayatın otomobiller arasından geçip uzaklaşmasını izleyebilsek. Ailelerini geçindirmek için sabahın beşinde kalkıp balık tutmaya çalışan emektarları görebilsen keşke. Zor durumda olsalar bile o esrarengiz denize her gün açılmaları eminim zengin bir iş adamının yaşayabileceği mutluluktan, huzurdan kat kat daha çok mutluluk getiriyordur. İstanbul'u İstanbul yapan camileri, iki kıtayı birbirine bağlayan köprünün güzelliğini görebilsen keşke. Kaos, hiçbir şehre bu kadar yakışmamıştı Jules. Keşke yanımda olsan...

Ela KARAHAN 10 A

GAZETECİLİK ETİĞİ

Dil, bir toplumu bütün haline getiren en karakteristik unsurdur. Dil de insan gibi gelişir, değişir belki de yozlaşır. İnsanlar ölürken dil yüzyıllar boyunca varlığını korur. Bu dil, karşımızdaki kişiyle olan iletişimimizi sağlarken fikir ayrılıkları sırasında ikna etmeye, soru sormaya, ünlemler kullanmamıza yardımcı olur. Bence insanın dili kullanış biçimi, kişiliği hakkında bir sürü ipucu sunar biz dinleyenlere. Gazeteciler ise dili kullanım açısından her birimizden yeteneklidir. Kelimelerle oynamak, anlamları gizlemek onların en iyi oldukları, kendilerini en iyi hissettikleri alandır. Topluma bir bakıma yön veren gazeteciler düşünceleriyle sürekli sorgulayan insan beyini ikna etmeye çalışırlar. Bunu yaparken de her meslekte olduğu gibi risk alırlar. Hele ki böyle bir toplumda… Düşüncelerini açıklamak, kendini ifade etmek, bir protesto eylemi başlatmak suç sayılırken belki de yapılması en zor mesleklerden biridir gazetecilik. Azınlıkta kalsalar da bunu yapan ve ne pahasına olursa olsun yapacak olan gazetecilerin varlığı, mesleğin devamını sağlar.

Hükümetler seçimle başa geldikten sonra halkı olaylar karşısında pasif tutmaya çalışır. Bunun asıl sebebi de sorgulamaya başlama ihtimali olan halkın, hükümete karşı tavır alabilme olasılığıdır. Ancak küçük bir kıvılcım bu sorgulamayı başlatmaya yeter. İşte bu noktada her durumda içinde o kıvılcımı taşıyan gazeteciler değer kazanır. Sorgulamayı ve soru sormayı bilmeyen halka, her kesimin anlayacağı dilden konuşurlar dilden konuşurlar. Fakat demokrasiyle yönetildiğini söyleyen ancak pratikte bir etkisini göremediğimiz ülkelerde durum daha farklıdır. Mesela yönetim sistemi nedeniyle dışarıya tamamen kapalı olan Kuzey Kore'de, halka kendilerini olimpiyat birincisi olarak lanse etmeleri hükümetin stratejilerinden birine örnek olarak gösterilebilir. Peki, böyle bir durumda gazetecinin tavrı ne olmalıdır? Gazetecilik doğası gereği, doğru kabul edilen kuralları bile sorgular. Tıpkı felsefe gibi... Gazeteci de mesleki kimliği gereği düşündüğünü söylemek konusunda önünde en çok imkân olan kişidir. Halka inandırılmış bir yanlışın ortaya çıkması tabii ki yönetenleri mutlu etmez. Onlar, güçlerini ve makamlarını kullanarak doğruyu herkese göstermeye çalışan o insanları usulsüzce yargılar.

Tüm bunlara rağmen eğer gerçek bir gazeteciysen doğru bildiğinin arkasında durmak, mesleki etik gereği, tercih değil zorunluluktur. Yapabilenler ve doğruları söylediği için casusluktan yargılananlar her zaman hatırlanacakken nabza göre şerbet verenler çoktan unutuldu bile.

Şölen CERAN 11 B

GERÇEKLER

Gazete, geçmişten günümüze gelen ve insanlara doğru olanı aktarmak amacıyla günlük ya da haftalık olarak yayımlanan bir nevi iletişim aracıdır. Gazeteciliği yaparken gazetecinin belirli etik değerlere dikkat etmesi gerekir ki bu etikler, gazeteciliği gazetecilik yapan ilkelerdir. Bu ilkeler çerçevesinde yapılan haberler gerçek gazeteciliğe girer.

Toplumu etkileyen unsurların başında gelir gazete. Gazetenin insanlara ulaştırdığı bilgilerle bir toplumsal yargı, toplumsal beraberlik ortamı oluşmasına katkı sağlanabilir. Bu unsurlar göz önüne alındığı zaman, böylesine güçlü bir etkileme aracı gerçekler haricinde çıkar için haber yapmamalı, insanları kandırmamalı ve gerçekler ne ise onu ortaya çıkmalıdır. Gazetecilik etiği de bunu gerektirir. Gerçeklik ve doğruluk ilkeleri ön planda tutularak kaleme alınmalıdır haberler. Bu bilgiler ortaya çıkarılmalıdır ki sorunlar çözülebilsin. Haberi yaparken düşündüğünüz ve aklınızdan geçen "Acaba?" sorularına kulak asılmaması gerekir. Eğer tarafsız bir gazeteciyseniz ki gazetecilik bunu gerektirir, sonucu ne olursa olsun doğrulardan kaçmamalısınız. Yaptığımız haber belki de ülkede çoğu şeyin değişmesini sağlayacak ve siz buna yol göstermiş olacaksınız. Düşünün, haberi devletin ya da haber sonucunda kötü etkilenecek bir şahıs, kurum ve benzeri bir yerin çıkarı açısından çarpıtarak ve gerçekleri saklayarak yaptınız. Sonrasında yaşanan olaylar, yaşanma ihtimali olan durumlar… Aslına baktığınızda bir millete yalan söylemiş oluyorsunuz. Haberi yaptıktan sonra insanların yüzüne o vicdan azabıyla nasıl bakabileceksiniz? Haberinizin sonucunda kötü etkilenecek yerler olsa da unutmayın ki o kurumları ve hatta devleti bu toplum ayakta tutuyor. Bu nedenle, topluma yalan söylemeniz ve toplumu aldatmanız herkesi sadece "o an" için mutlu eder, sanal bir huzur ortamı yaratır belki ama uzun vadeli bir refah ortamı sunamaz. Dolayısıyla, gerçekler sonradan ortaya çıktığında daha büyük bir yıkım yaşanmasından hatta bir kaos ortamına sürüklenmektense var olanlar zamanında ortaya çıkarılmalı ki sorun kısa sürede ve kalıcı bir şekilde çözülebilsin. Yaptığınız bu doğru davranışın yani gerçekleri ortaya çıkarmanızın çok iyi sonuçlanacağına dair kesin bir kanıya varamayız ancak yapacağınız bu gerçek, dürüst, tarafsız ve adil haberle bir çok gazeteciyi etkileyebilir, mesleğinizi layıkıyla yapmış olmanın vicdani rahatlığını yaşayabilirsiniz. Sonuçta var olan bir gerçeğin üzerini örtmek, saklamak veya yokmuş gibi davranmak, onun "var olduğu" gerçeğini değiştirmez. Sadece zaman kaybına, çözümün arayışlarının giderek gecikmesine ve süreç içinde güvensizlik ortamının yaratılmasına neden olur.

Unutmayın ki toplum gerçekleri bilmeyi sonuna kadar hak ediyor. Topluma yalandansa gerçeği vermeyi tercih edin. Gazeteciliğin temel ilkelerini ve mesleğinizin sorumluluklarını yerine getirin. Gerçek gazeteciliği ortaya çıkaran da budur işte. Gazetecilik etiğine bağlı kalınması... Gerçeklerden kaçmayın!

Cenk SOYLU 11 B

Yaşadıklarımdan öğrendiğim bir şey var:
Yaşadın mı büyük yaşayacaksın, ırmaklara, göğe, bütün evrene karışırcasına
Çünkü ömür dediğimiz şey, hayata sunulmuş bir armağandır
Ve hayat, sunulmuş bir armağandır insana

Ataol BEHRAMOĞLU

BEN BU DÜNYAYA ÖZGÜR GELDİM

Aslında ne kadar koşsam da,
Bir yerde bitiyor yolum
İki nokta arasında
Sıkışmış, kalmış sonsuzluğum

Kafesini gökyüzü sanan bir kuş misali
Görünmez hep kafesimin demirleri
Bir zaman sonra gidemezsem ileri
O zaman görünür yolumun çizgileri

Kanatlar bile sınırları geçemezken
Tüm sözler bir yere kadarken
Kollarımı açıp uçamazken
Özgür müyüm ben?

Kollarımın bağlarını kabullenmiş
Bağları görmüyor artık gözüm
Sallamakla yetinmişim
Fakat o kollarla uçabilirmişim

Kendi sınırlarımı kendim çizerim
Aslında tüm sınırlarımın ta kendisiyim
O kalem, kağıt, silgi de benim
Ben bu dünyaya özgür geldim

Aslında ne kadar koşsam da,
Bir yerde bitiyor özgürlüğüm
İki nokta arasında
Kâh yaşar, kâh ölürüm

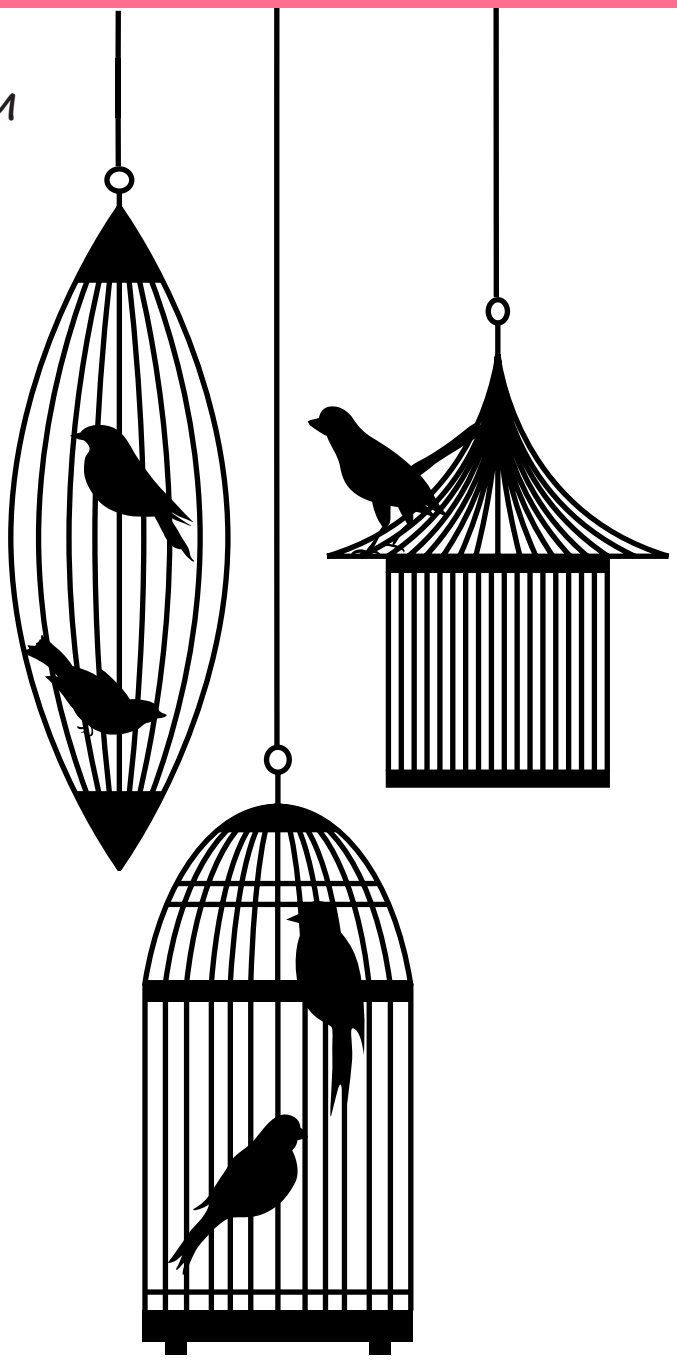

Ada ÖZTÜRK 9B

Nasıl hatırlamam anacığım nasıl
Kaç geceler bana ninni söylerdi
Hasta olunca oydu başucumda bekleyen
Biraz yorulmayayım, üzülmeyeyim, hemen
Alır kucağına okşardı, saçlarımı öperdi

Ümit Yaşar OĞUZCAN

YİNE, YİNE SEN; YANI BAŞIMDA

Birkaç satıra, bir avuç kafiyeye
Sığar mı beni saran ısın?
O kadar duygu
Yazılmaz ki bir şiire
Tüm ışıklar bir gün bize sönerse
Kokun yetecek, güvende hissetmeme
"Anne!" diye yüz kez seslensem bile
Yanıt verirsin değil mi, her seferinde?

Bir gülüşünde saklıydı
Cennetin sözlük anlamı
Döktüğünde gözyaşlarını
Tüm kuşlar, yaralıydı.

Kaderimi ben yazıyorsam eğer,
Kalemim sensin; bunu bil, yeter
Sen varken yok keder
Tutarsan elimi, karanlık elden kayar, gider.

Hep benimle, yanımda ol
Başardığımda gül, neşeyle dol.
Hastalansam yine başucumda ol
Yoksa bitmez bu "hayat" denen yol.
Bazen yeni sokaklar bulduğumda
Koşmak yetmez de, uçmak gerekiyorsa
Kanatlarım sensin kollarımda
Yine, yine sen; yanı başımda.

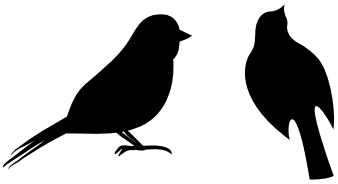

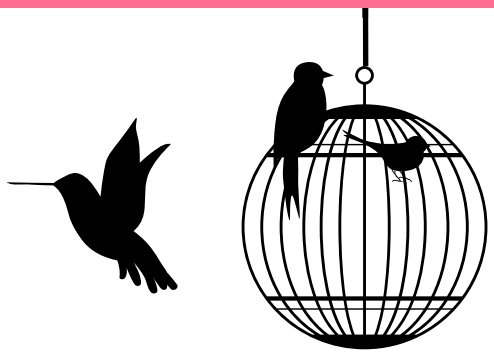

Annem, annem
Sana sözüm şu olsun ki
Beni getirdiğin şu dünyadaki
Gördüm yanlışları, adaletsizlikleri
Ve ileride,
Elimden geldiğince
Değiştireceğim bir şeyleri...
Sen bana öğrettin ki
Hem eğlenip hem öğrenmeyi
Ben de yaşayacağım her bir günü
Son günümmüş gibi

Baktım, baktım bugün
Saat olmuş, sabaha karşı
Şehrin tüm ışıkları
Aldım karşıma Boğaz'ı
Karşımdaydı,
Hayatın hem mavisi hem siyahı
Baktım, baktım bugün
Doğmak üzere olan güneşe
Ve ona küsmüş gökyüzüne
Tüm bu güzelliklere
Daldım çok, çok uzaklara
Sanki yine, yine sen; yanı başımda

Ada ÖZTÜRK 9B

EDEBİYAT VE PSİKİYATRİ

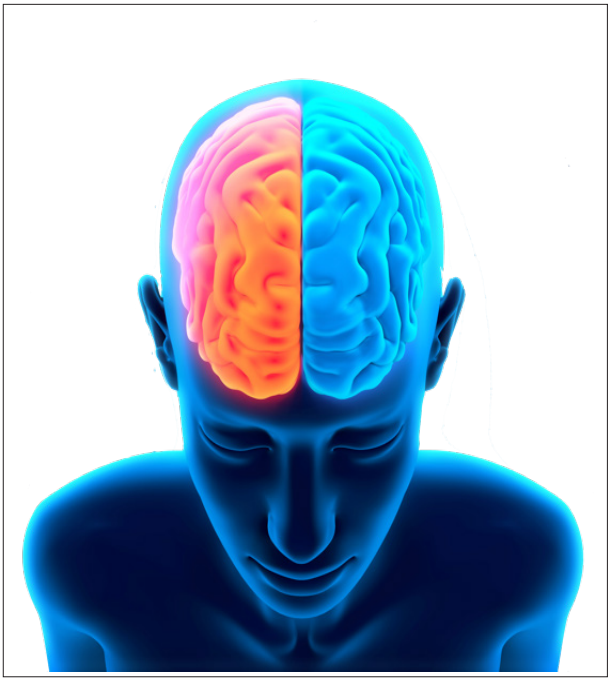

Edebi eserler, insanı tüm yönleriyle incelemeyi ve tanıtmayı amaçlar. Geniş ruh çözümlemeleri yapar, insanın iç dünyasını, duygu ve hayallerini anlatır. Böylece okurun "insan" denen varlığı çok yönlü olarak tanımasına yardımcı olur. Bireyin iç dünyasını konu alan bu eserler, hem psikolojiden yararlanmış hem de psikoloji bilimine katkı sağlamış olur. Örnek olarak Mehmet Rauf'un "Eylül", Peyami Safa'nın "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu" gibi romanları psikolojik tasvir ve tahlillere geniş yer verir.

Edebi eserlerde psikolojik yansımalar her yerdedir. Bu yazarın özel bir çabası sonucu oluşmaz. Her insanda olduğu gibi yazarın da duyguları, düşünceleri ve psikolojisi vardır. Ve yazarlar, eserlerini yazarken o anki psikolojik durumlarını eserlerine yansıtırlar. Fakat yazar psikolojisini olduğu gibi aktarmaz; onu değiştirerek, dönüştürerek, edebi metindeki karakterlere yansıtır. Yani, derinlemesine ve bilimsel yöntemle yapılan bir incelemeyle eserler bizi yazarların ruh dünyasına, psikolojik yapılarına götürebilir.

İnsanın ruh dünyasına ağırlık veren psikolojik eserler, duygu ağırlıklı şiirlerdir. Edebiyat bir sanattır ve insanların sanat yapma amacı, duygularını ve düşüncelerini bir esere aktarmaktır. İşte, yazarlar da aynen bunu yapar. O yüzden edebi eserlerde yazarın psikolojik durumuna tanık olmama gibi bir ihtimal yoktur.

Edebiyat dünyasında yazarlar edebi yazılar yazarken olaylar içinde geçen insanların yaşantılarının yanında, onların ruh dünyalarını da okuyucularına hissettirmeye; üzüntülerini ve mutluluklarını anlatarak hangi duygular içinde olduklarını anlatmaya çalışır. Kitapların insanlara kazandırdıklarının en önemlilerinden biri de budur. Bu sayede, gerçeklerden esinlenerek anlatılan insanın duygu ve hayatları hakkında bilgi sahibi olur; insanların hangi olaylar karşısında, nasıl davrandığını sağduyumuzla algılamaya ve anlamaya çalışırız. Edebiyat ve psikoloji bu yönlerinden dolayı birbirlerinden etkilenir ve birbirlerini örnek alır.

Edebiyat eserlerinin, daha Freud'la başlayarak psikiyatrinin "nesnesi" olması, sanatsal anlatımın ötesinde "terapik" sonuçları da olan bir "boşalım" gibi değerlendirilmesi bence. Edebiyat, psikoloji ile ilişkisi nedeniyle insanlar için te-

rapik ve rahatlatıcıdır. Bu sayede insanlar edebi eserler oluşturarak yani duygularını ve düşüncelerini aktararak rahatlar, içlerini boşaltır ve bir anlamda tazelenir.

Edebiyat eleştirisi "ruhbilimsel" bir boyut da içermelidir çünkü her edebiyat metni ya da eseri, yazarının başkalarından farklı zihnî ve duygusal özellikleriyle bağlantılıdır. Bu yüzden, bir edebî eseri açıklamak ve yorumlamak için yazarın psikolojisini kaynak almak, esere dair bilinç eleştirisi yapmak ve buradan psikolojik bir harita çıkarmak; edebiyat eleştirisinin, disiplinler arasında kurduğu bağın gücünün artmasını sağlar.

Diğer taraftan psikoloji ile şiir, psikoloji ile romanlardan daha çok kesişir. Çünkü yazarlar, yazdıkları eserlerdeki karakterlere farklı ruhsal kişilikler yükler ve bu kişilikler her zaman yazarın duygu ve durumuyla kesişmez. Sanatçı, kişileri olacak olaylara göre de şekillendirir. Neticede bir edebi eser olan roman ve hikayeler kurguya dayanır ve bu tam olarak yazarı anlamamıza yardımcı olacak bir durum değildir. Fakat şiirlerde yazarın duygu durumu daha yoğun bir şekilde ortaya çıkar. Şiirlerde yazarın ne hissettiğini, yoğun duygularının yansımasını kurmaca olmaksızın anlayabiliriz. Yani şiirlerde duygu ve durum analizi, romanlardan daha kolay bir şekilde yapılabilir.

Ela Michele KARAHAN 10 A

YABAN GÜNLÜKLERİ

3 Ocak 1921

Akşam vakti Salih Ağa ile kahvede oturup laflarken tarlada işleri biten köylülerin bir çay içme ve hoş sohbet etme vesilesiyle masaları doldurmaya başladığı saatlerdi. Çoğu günler bizim masamıza yanaşmadan yalnızca kulak misafiri olurlardı sohbetimize. Bugün de aynı olmadığını düşünürken Şeyh Yusuf birkaç arkadaşıyla içeri girdi. Bütün kahve halkı doğrulup giyim kuşamlarına çekidüzen verdikten sonra “Selamünaleyküm!” dediler. Yanımızdaki masaya yerleşen Şeyh Yusuf, herkese çay söyledikten sonra arkadaşlarıyla muhabbete daldı. Çocuklarla başa çıkmanın ne kadar zor olduğunu fakat çocuklarının kendilerinden ne kadar korktuklarını, sözünden döneni dayakla terbiye ettiklerini keyifle anlatıyorlardı. Bir anda kendimi tutamayıp konuşmaya dâhil oldum ve bunun ne kadar yanlış olduğunu, çocuklarla bireysel yakınlık kurmalarını, çocuklar uslu durmadıkları takdirde yaklaşımlarının daha yapıcı olması gerektiğini anlattım ama nafile. Bana farklı gözle baktıklarından beni anlamak istemediler ve ben bu gece fark ettim ki Türk aydını hep yalnız, hep farklı bir kulvarda. Türk entelektüeli, kendi insanından hep uzak.

Ece SUNGUR 11 B

20 Ocak 1921

Bugün yalnızlığımı perçinleyen bir olay başımdan geçti. Artık bazı şeyleri daha iyi kavrıyorum. En azından anlam vermekte eskisi kadar zorlanmıyorum. Bunu, beni gün geçtikçe daha da yabanlaştıran, onlardan -köy halkından- daha da uzaklaştıran zamana borçluyum. Kahvede aldığım haberler buraya geldiğinden beri belki de beni en çok heyecanlandıran şeydi. Ancak hevesimin kursağımda kaldığını inkâr edemem. O cahil halk yaptı bunu. Ülkenin kurtuluşunu zerre kadar önemsemeyen, belki de bunu anlamayacak kadar aptal olan halk… Ama bunun suçlusu biziz. Kendini aydın olarak adlandıran insanlar… Gün geçtikçe daha iyi anlıyorum. Türk entelektüeli, Türk aydını; Türk ülkesi denilen bu engin ve ıssız dünya içinde bir garip yalnız kişidir.

Caner BOZTEPE 11 B

KÖROĞLU'NUN KADERİ

"Saatlerdir yoldaydı. Sonunda gün kavuşurken atın başını Bolu'ya doğru çevirdi. Gün kavuştu, karanlık oldu, o atı daha sürüyordu. Sabaha kadar Bolu yönüne atı öylece sürdü. Tanyerleri ışırken, ovada bir ulu suyun kıyısında kocaman bir ağacın altında atından indi. Çok yorulmuştu. Hem kafası hem de bedeni... Yorgun argın oraya uzandı. Öylesine uykusu gelmişti ki yere oturur oturmaz kendinden geçti, karanlık uykulara gömüldü. Uyandığında ağaçtan sızan bir gün ışığı alnının ortasına vurmuştu."

(Üç Anadolu Efsanesi/ Köroğlu – Yaşar KEMAL)

Usulca gerindi oturduğu yerde ve kafasını kaldırdı. Alnı ve yüzü gün ışığı yüzünden ısınmış adeta alev almıştı. Bu da kafasının içinde yankılara sebep olan baş ağrısının sebebini gayet net açıklıyordu. Kafasını yavaşça sola döndürdü. Umarsızca etrafa bakınıyordu ki onu gördü. Atı, uzun dere yatağının dibinde akıntıya kapılıp yok olmak üzereydi ve sadece birkaç adım ötesinde duruyordu. Gördüğü manzaraya inanamadı. Yanaklarının altındaki deri ısındı ve damarlarındaki kan, devasa dalgalar halinde ve dere yatağındaki akıntıdan belki de bin kat daha hızlı akıyor gibi hissediyordu. Hemen bir şey yapıp atını, yol arkadaşını hatta can yoldaşını kurtarmalıydı. O at ki Köroğlu'na; yanan köyünü kurtaramadığını, hiçbir şeyin hayatını koruyamadığını unutturan tek şeydi. Eğer atını da kaybederse vicdan azabı onu ölüp solucanlara yem olana dek rahat bırakmayacak; zihnindeki düşünceler ve gerçekler beyninin etini kemirecekti.

Saatlerdir izlediğini düşündüğü bu görüntü ve aklından geçenler sadece birkaç saniye almıştı aslında. Kendine geldi ve hemen ayaklandı. Bu son şansını da kaybetmemek için hızlı adamlarla atına yöneldi. O kısacık mesafe yıllarını almıştı sanki. Koştu, koştu, koştu... Bitmiyor gibiydi. Tam yakalayacakken at şaha kalktı ve yorgun bedenini akıntının içine bıraktı. İnanamayan gözlerle baktı atının arkasından. Yine olmamıştı. Yine, kaybeden olmaktan kurtulamamış ve acizliği iliklerine kadar duyumsamıştı. Bunca hayal kırıklığının içinde emin olduğu tek şey vardı: Yok olmak. Vicdan azabının onu öldürmesini beklemeden kendisi bu dünyadan bir an önce yok olmalıydı.

Güneş şafak çizgisinde alçalırken Köroğlu da kararlı bir şekilde uzaklaşıyordu. Bu hayattan, bu dünyadan, bu düzenden, kaderinden...

Özgür Deniz KOLDAŞ 10 B

RUŞEN ALİ

"Saatlerdir yoldaydı. Sonunda gün kavuşurken atın başını Bolu'ya doğru çevirdi. Gün kavuştu, karanlık oldu, o atı daha sürüyordu. Sabaha kadar Bolu yönüne atı öylece sürdü. Tanyerleri ışırken, ovada bir ulu suyun kıyısında kocaman bir ağacın altında atından indi. Çok yorulmuştu. Hem kafası hem de bedeni... Yorgun argın oraya uzandı. Öylesine uykusu gelmişti ki yere oturur oturmaz kendinden geçti, karanlık uykulara gömüldü. Uyandığında ağaçtan sızan bir gün ışığı alnının ortasına vurmuştu."

(Üç Anadolu Efsanesi/ Köroğlu – Yaşar KEMAL)

Ve rüyadan gerçeğe dönüşün birkaç saniyelik paniğini yaşadı. Boşluk mu daha korkutucuydu yoksa gerçekler mi? Gölün kenarındaki çimenlerin üzerinde herkesten uzak olmasının kimseye bir faydası yoktu. Pırıl pırıl yansımalarla uzanan güneş ışınlarına döndü yüzünün. Bu güzel görüntünün etrafı bir peri masalına benzetmesi onu her zamankinden daha çok üzmekten başka bir işe yaramıyordu. Gerçekler hiçbir zaman kitaplardaki gibi olmayacaktı. Onun gibi her şeyde gülümseyebilecek bir yan bulabilen biri bile bunun farkındaydı. O anda kimse onu düşünmüyordu ya da kimseye haber vermeden gitmiş olduğunu kimse fark etmeyecekti, kimse eski bir fotoğrafa bakıp "Ruşen Ali'yi özlüyorum." demeyecekti. Kimse, kır çiçeklerinin kokusunu duyduğunda, onun her sabah içtiği çayları hatırlamayacaktı. Tüm bunlara rağmen yine de içindeki Ruşen; "bir gün birisine bir anlam ifade edebileceğine, birinin küçük bir sebeple de olsa aklına geldiğinde onun için gülümseme sebebi olabileceğine" dair umudunu kaybetmek istemiyordu. Belki de her şeyi ardında bırakıp çıktığı bu zorlu yolculuğa devam edebilmesini sağlayan güç buydu. İleride gerçekleşme ihtimali, hayal ettiğinden bile daha az olduğu halde yaşanabilecek küçük bir an için devam ediyordu hayata. Birden silkindi. Olur da olasılıksız görünen o an yaşanırsa hazır olmalıydı. Güneş batıyordu. Çevik hareketlerle, vazgeçmekten korkarcasına atına bindi. Daha gidecek çok yolu vardı...

Derya İnci US 10 A

YAZIDAN ÇİZGİYE

Bir fiziki portrenin resmedilmesi

Namık KEMAL

Namık Kemal, gayet büyük yuvarlak başlı, pek yüksek alınlı, pembe çehreli, hiddetlendikçe çatılır az eğri kaşlı, koyu elâ gözlü, irice burunlu, fevkalâde güzel ağızlı, kırk yaşından sonra siyah denecek kadar koyulaşmış uzunca, kumral sakallı, kısaya mail orta boylu, şişmanca, omuzları geniş, elleri ayakları küçük bir insandı.

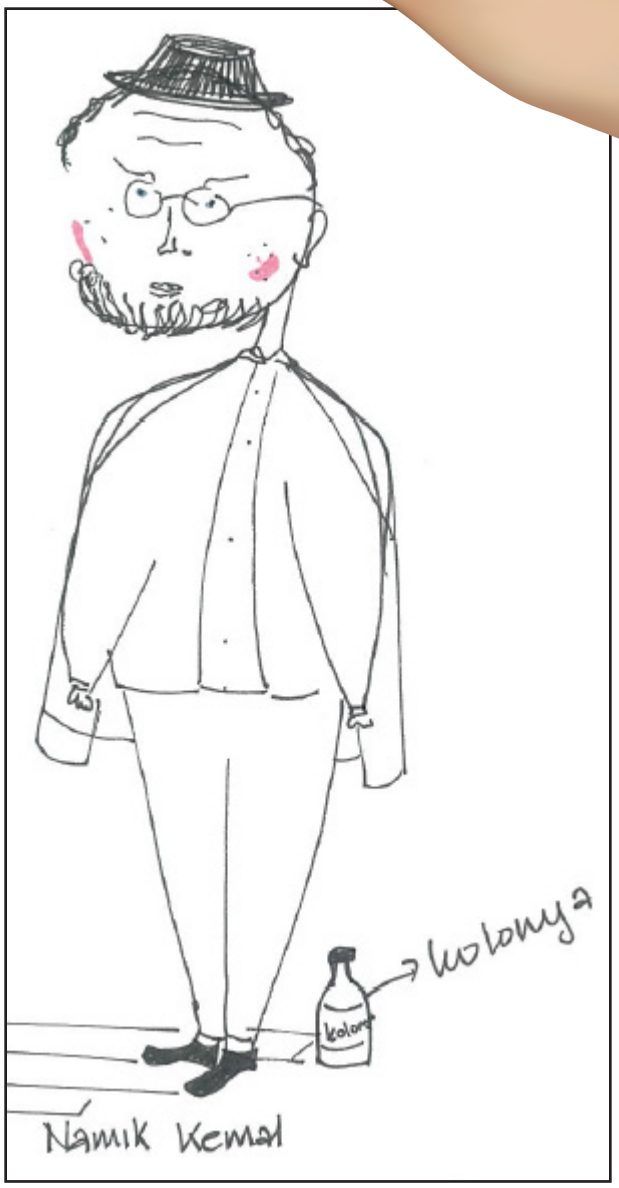

Burnunun sağ tarafında attan düştüğü zaman hâsıl olan yaradan kalma bir çizgi vardı. Pek nâdir hiddetlenir fakat şiddeti uzun sürerdi. Simâsındaki ilahi cazibeyi tasvirden âcizim. O ulvî simada pek çok mânâlar dolaşırdı.

Hele gözleri, mükemmel bir insan fıtratının en güzel yansımasıydı. Şimdi şimşekler fırlatır, şimdi tebessümlerle dolar, derken hazin hazin ruha işler. Her dakika, her saniye ulvî, ümitli, emin, mahzun düşünceli, hakim, ilâhi mânâlar arz eden cevval bir nur...

Onu her gören meftun, bütün vicdaniyle hürmetkâr olurdu. Kendisini tanıyanlardan bu hakikati itiraf etmeyen tek kimse yoktu.

Bu fevkalâdeliğiyle beraber gayet sade idi. Süs, lüks denilebilecek hiçbir hâlini bilmiyorum. Pek sade giyinir, saatine altın kordon takmayacak kadar ziynet eşyasından nefret eder, kolonyadan başka koku sürünmezdi.

(Ali Ekrem Bolayır, Namık Kemâl)

Milly BUCK

"Milly Buck şafak sökerken barakadan çıktı. Sundurmada durarak biran gökyüzüne baktı. Şişman, çarpık bacaklı, uçları aşağı doğru kıvrık bıyıklı, avuçları nasır bağlamış dört köşe elleri olan bir adamdı. Su rengindeki gözlerinde düşünceli bir ifade vardı. Şapkasının altından fırlayan saçları dik dik ve dağınıktı. Bir yandan sundurmada duruyor, bir yandan da gömleğinin eteğini pantolonunun içine sokmaya çalışıyordu. Kemerini çözdü. Tekrar bağladı. Aradan geçen yıllar zarfında Billy'nin göbeğinin ne derece fark ettiğini kemerindeki yıpranmış deliklerden anlamak mümkündü."

(John Steinbeck, Kırmızı Midilli)

Mine Deniz İLHAN 11 B

YALNIZLIK

Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan,
Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık.
Kalp çarpıntılarıyla günleri hesaplayan
Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık.

Gördüm yapraklarımın bir bir döküldüğünü,
Baharda yaşamanın bilmedim nedir tadı.
Gemi yüzü görmeyen bir limanın hüznünü
Kimsesiz gönlüm kadar hiçbir gönül duymadı.

Bir ayna parçasından başka beni kim anlar,
Bir mum gibi erirken bu bitmeyen düğünde?
Bir kardeş tesellisi verir bana aynalar;
Aynalar da olmasa işim ne yeryüzünde?

Cahit Sıtkı TARANCI

Yalnız Bir Şiirin Tahlili

Cahit Sıtkı Tarancı'nın "Yalnızlık" adlı şiirinin nazım birimi dörtlüktür ve şiir toplam üç dörtlükten oluşur. On dörtlü hece ölçüsü ile yazılmıştır. Tam ve zengin uyakların yanı sıra redif de kullanılmıştır. Dizilişine göre çapraz uyak vardır.

Şiir incelendiğinde bilinmeyen herhangi bir kelime bulunmamıştır. Şiirin ilk dörtlüğünün ilk iki dizesinde kişi kendisine göre yalnızlığın tanımını yapmıştır. Kişi yalnızlığı geniş, siyah gölgesi hayatını kaplamış, tepesinde kanat germiş bir kartala benzetmiştir. Bu benzetmeden, yalnızlığın kişinin tüm hayatını kapladığı çıkarılabilir. Daha sonraki iki dizede ise yalnızlığı sadece ona ait bir masala benzetmiştir ve de heyecanla günleri hesapladığından bahsetmiştir. Bu iki dizeden de kişinin yalnızlığı benimsediği ve sahiplendiği, aynı zamanda günlerin geçmesinin kişide bir heyecan, bir kalp çarpıntısı oluşturduğu çıkarılabilir.

Şiirin ikinci dörtlüğü genel bir şekilde incelendiğinde kişinin hayatını yaşayamadığı ve sevgisizliğin hüznünü yaşadığını çıkartabiliriz. Ancak dörtlüğü daha detaylı olarak incelersek ilk iki dizede kişi, yapraklarının bir bir döküldüğünden söz ederek baharda yaşamanın tadı nasıldır bilmediğini anlatmıştır. Bu dizelerden kişinin aslında hayatını istediği gibi yaşayamadığını ve artık bir şeyleri değiştirmek için çok geç olduğunu, bu nedenlerle de kişinin derin bir pişmanlık içinde olduğu çıkarılabilir. Diğer iki dizedeyse kişi kimsesiz gönlünün duyduğu hüznü

gemi yüzü görmeyen bir limanın hüznüne benzetmiştir. Bu iki dizden kişinin kimse tarafından sevilmediği ve aynı zamanda kendisinin de sevecek kimsesinin olmadığı çıkarılabilir.

Şiirin üçüncü ve son dörtlüğünde ise genel olarak aynaların kişinin tek dostu gibi hatta kardeşi gibi olduğu anlatılmaktadır. Daha detaylı bakıldığında kişi kendisini bir tek aynaların anlayabileceğini söylemiştir. Aslında kişi burada bir tek kendi yansımasının bir diğer deyişle kendisini bir tek kendisinin anlayabileceğini anlatmaya çalışmıştır. Üçüncü dörtlüğün yani şiirin son iki dizesinde ise aynaların kişiye bir kardeş tesellisi verdiği ve aynalar olmadan kişinin dünyada işinin olmadığı anlatılmıştır. Bu son iki dizede anlatılmak istenen, kişinin tek teselli kaynağının kendisi olduğu ve kendi yansıması, onu anlayan tek kişi veya tek teselli kaynağı olmadan dünyada herhangi bir işi olmadığıdır.

Bu şiirin teması oldukça açık bir şekilde belirtildiği gibi yalnızlıktır. Konusu ise kişinin yalnızlığının hayatında oynadığı rol olabilir. Şiir lirik türde yazılmıştır yani oldukça duygu yüklü bir şiirdir. Şiirde daha önce neler olduklarını açıkladığım birden fazla benzetme vardır; aynı zamanda şiirde imgeler bulmak da mümkündür. İmgelere bir örnek vermek gerekirse "Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan, Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık." dizeleri şiirdeki imgelere örnek verilebilir. Şiirde cümle tekrarı bulunmamaktadır. Şiir, Cahit Sıtkı Tarancı'nın kendine has açık ve sade üslubunu açıkça taşımaktadır. Şiirde kullanılan mecazların çoğu gerçeğe bağlı olan mecazlardır; derin, karışık veya şaşırtıcı değildir. Şiir, karamsarlık taşımasına rağmen günümüz şairlerinin şiirlerindeki kadar depresif değildir.

Son olarak eklemeden edemeyeceğim bir kaç satır daha var aklımda. Bu şiir 15 Mayıs 1931 tarihinde yazıldı ama sanki gelecekte olacakları açıklamış şair. Şu an birçok insan, kendi içinde yalnız. Çoğumuzun etrafı "arkadaş" dediğimiz boş kalabalıklarla dolmuş durumda. Çoğumuz birbirimizin ne düşündüğüne kafayı takmış durumdayız ve başkalarının ne diyeceğine göre hayatımızı yaşıyoruz. Bu sırada kendimiz olmayı unutuyoruz ve aynaya baktığımızda gerçek bizi göremiyoruz. Şimdi sizden tek bir şey istiyorum: Aynanın karşına geçin ve kendinize sorun "Ben kimim?" Ayna size cevabı verecektir. Unutmayın aynalar da olmasa işimiz ne yeryüzünde?

Ayşegül AĞIR Hazırlık

GERÇEKÇİ YALANLAR

"Sen güçlü bir kadınsın. Bununla baş edebilirsin. Başka bir şey diyebileceğimi sanmıyorum şu anda." diyerek kapatmıştı telefonu. Siyah deri kaplı telefonumu paltomun cebine koymuştum. Bu noktaya nasıl geldiğimi düşündüm. Etrafıma baktım. Tanımadığım bir evdeydim. Titreyen elimde tanımadığım bir silah ve kan sıçramış beyaz gömleğimi giyen bedenin içinde, artık tanıyamadığım bir kadın vardı. "Ben" diye bahsetmekten utandığım bir kadın. Giydiğim şeyin bir tek beyaz, kanlı bir gömlek, bir kot pantolon ve siyah bir palto olmadığını benden başka fark eden kimse yoktu. Simsiyah bir zırh giyiyordum ben. İçimdeki tüm kırgınlıkları ve en küçük parçalarına ayrılmış ruhumu geç de olsa koruyacak bir zırh giyiyordum. Düğmeleri yoktu zırhımın, kolay kolay çıkmıyordu işte üzerimden. Ağırlığıyla bir yük ve insanlara karşı güvensizlikti bu. Belki de gerekliydi. Bu kırılgan kadının zarar görmemesi için gerçekten güvenmemesi gerekiyordu kendisinden başka kimseye. Dört duvar arasında saklaması gerekiyordu duygularını.

Bazen, kaybolmasın diye özenle sakladığımız şeyleri nereye sakladığımızı unuttuğumuz gibi kim olduğumu da unutmuştum artık. Kimlik bilgilerimi o kadar derine gömmüştüm ki, istemeden de olsa, şimdi ne kadar arasam da bulamıyordum kendimi. Ama çekmiştim işte o tetiği. Bir hayatı bitirmiştim. Bir aileyi kırık dökük etmiştim.

Bu simsiyah geceye göre çok fazla kırmızı vardı odada. Elinde palet ve fırça olan obsesif bir ressam gibi, kırmızıya boyamıştım her bir köşeyi. Bu gece, acı bir soğuk vardı. Tüyleri diken diken edeninden. Veya ben mi katmıştım acıyı geceye? Bu anı kazımak istedim aklıma. Kendimi kırılgan sandığım her bir dakikada, aslında ne kadar cesur olabileceğimin kanıtı gibi sokmak istedim gözlerime. İnceledim etrafı fotoğraf çekercesine. Büyük bir salondu. Kapının hemen yanında beni seyrediyordu delik deşik olmuş deri koltuk. Acımasızlığımın imzası olan ceset, bej rengi halının hemen üzerinde yatıyordu. Beni anlatıyor gibiydi sanatçısı olmaktan utandığım bu resim. Tam salonun ortasında, bembeyaz bir masa duruyordu. Odanın kalanının aksine, hiç kan lekesi yoktu masada. Bomboş duruyordu tam ortada. Masadan bu yana görüş açımı genişletmeye başladıkça kan lekeleri ve siyahlıklar ortaya çıkıyordu. Saklamak istediğim şey, o bembeyaz masaydı. Bu bahsettiğim ağır zırh da masanın etrafındaki her ayrıntı. Daha fazla bakamadım bu korkunç manzaraya. Gözlerimi kapadım ve düşündüm.

Yıllar öncesinde doktor olma kararı almıştım. Hedefim yüksekti ve o yükseldikçe

beklentilerim artıyor, daha stresli zamanlar geçiriyordum. Yurt dışında aldığım üniversite eğitimi ve yüksek lisanstan sonra, çoğu kadınla kıyasladığımızda gerçekten çalışkandım. Önce stajla başladım. En aşağıdan. Zaten önemli olan nereden başladığınız veya nerede bitirdiğiniz değildi. Ne kadar yol kat ettiğinizdi. Düşük bir seviyede başlayıp daha sonra kısa zamanda ülkenin en bilinen doktorlarından biri olmuştum. Çok yoğun bir yaşantım vardı. Önemli ameliyatlara giriyor, birinden ötekine koşturuyordum. Fakat bu meslek bana kendisinden ve yoğunluğundan şikâyet etme hakkını hiç tanımadı. Hayat kurtarıyordum ben. İki hafta öncesine kadar hayatım tam bir mucizeydi. Zengin, başarılı ve mutluydum. Hayatımda kafama takmam gereken önemli problemlerim yoktu. İş ve ev arasında gidip geliyordum. Fakat iki hafta önce, gidip geldiğim iki şeyin sadece iş ve evden ibaret olmadığını öğrendim. Ben, yalanla gerçek arasında gidip geliyordum. Ben hastaydım. Bir nevi "deliydim" yani. Bana konulan "şizofren" teşhisinden sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını anlamıştım. Şizofreninin psikolojik tanımına göre bu hastalık; düşünüş, duyuş ve davranışlarda önemli bozuklukların görüldüğü, hastanın kişiler arası ilişkilerden ve gerçeklerden uzaklaşarak kendi dünyasında yaşadığı, genellikle gençlik çağında başlayan bir ruhsal hastalıktı. Bu, en basit anlatımıyla, yalanla gerçeği karıştırdığınız bir hastalıktı. Olayları yaşayıp yaşamadığınızı ayırt edemediğinizi düşünün. İki haftadır mücadele ettiğim şey buydu. Öyle bir işkenceydi ki bu başıma gelen, sanki her şeyin aslında normal olduğunu hissediyordum. Normal günler, bazen farklı olaylar. Fakat hatırladığım şeyleri gerçekten yaşayıp yaşamadığım ikilemi beynimi, ruhumu sürekli kemiriyordu. Zihnim koca bir soru işaretiydi!

Bir rüya gördükten sonra onun rüya mı yoksa gerçekten yaşanmış bir olay mı diye ayırt edemediğiniz zamanları düşünün. Bu ikilem benim hayatım olmuştu. Gün içinde yaşadıklarım... Belki de aslında hiç biri yaşanmamıştı. Kim bilir? Fakat o kadar gerçekçiydi ki her şey. Kendimi bir oyundaki kukla gibi hissediyordum. Tüm diyaloglar, olaylar aslında bir oyundan ibaretti. Hayatım aslında gayet normaldi. Eskisinden bir farkı yok gibiydi. Fakat bir süre sonra bazı olayların aslında benim anlattığım gibi olduğunu ya da hiç yaşanmadığını söyleyenlerin sayısı arttıkça bir şeylerin ters gittiğini anlamıştım. Gerçi yine de söylenenleri kabul etmek istemiyordum, belki de o olayın yaşanmadığının anlatılmasıydı yalan olan. Beynim, bana karşı bir oyun oynuyordu ve ben bu oyunda bir oyuncaktım. Bu oyuna başlıyor, sıkılınca bırakıyor ve istediğinde devam ediyordu. Küçük bir kızın oyuncağıyla oynaması gibiydi ve ben oyuna ne zaman başladığını ve ne zaman ara verdiğini bile anlayamıyordum. Beynim beni her zaman yenebilirdi. Beyniniz olmadığında geriye kalanın duygusuz, düşüncesiz bir beden olduğunu göz önünde bulundurursak beynim karşı taraftan bana bir oyun oynadığında benim bu oyunu kazanma olasılığım... Sıfır! Böyle yaşamaya hazır değildim. Beynim sağlıklı olmadan yaşamak, "yaşamamak"tı. Ben, sadece kendimi bu işkencenin oyuncağı olmaktan kurtarmak istemiştim. O tetiği çekmiştim. Ve artık, bej halının üzerinde yatan bir cesetten ibarettim.

Ada ÖZTÜRK 9 B

ÇEHOV'UN KISA OYUNLARI ÜZERİNE İNCELEMELER

HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİ

İnatçılık

Anton Çehov'un yazdığı "Ayı - Dokuz Kısa Oyun" isimli kitap, dokuz farklı tiyatro metninden oluşmuştur. Kitaptaki hikâyelerde hayatın yalınlığı, karmaşası içindeki insanlık durumları işlenmektedir. Kitaptaki oyunların altısı komedi, üçü dramdır. "Evlenme Teklifi" isimli oyun; otuz beş yaşındaki bir adamın, genç bir kadına evlenme teklifi etmeye çalıştığı sırada aralarında çıkan tartışmaları anlatmaktadır.

"Evlenme Teklifi" isimli oyun, Rusya' da bir çiftlik evinde geçmektedir. Olaylar bir günlük zaman zarfında yaşanmaktadır. Lomov, Natalya ile evlenmek isteyen, genç, varlıklı ve hasta bir adamdır. Natalya hemen sinirlenen, inatçı ve genç bir kadındır. Her şey, Lomov'un Natalya ile evlenmek istediğini Natalya'nın babasına söylemek için çiftlik evlerine gitmesiyle başlar. Aslında Natalya da Lomov da birbirleriyle evlenmek istedikleri halde inatlaşmalar ve geçmişte olan olaylar yüzünden birbirlerini yanlış anlarlar. Ama en sonunda yanlış anlaşılmalar ortadan kalkar ve Natalya evlenme teklifini kabul eder. Oyundaki en büyük çatışma, Natalya ile Lomov arasındaki arazi anlaşmazlıkları yüzündendir. Hatta bu tartışmalar yüzünden birbirlerini yanlış anlamışlardır.

Bu tiyatro metninde insanların geçmişteki evlilik anlayışlarını, arazi anlaşmazlıklarını görebiliyoruz. Bu oyunda insanların biraz ön yargı ve biraz inatla yol açtıkları tartışmaların aşk sayesinde çözüldüğüne şahit oluyoruz.

Meral Aika EREN
Hazırlık

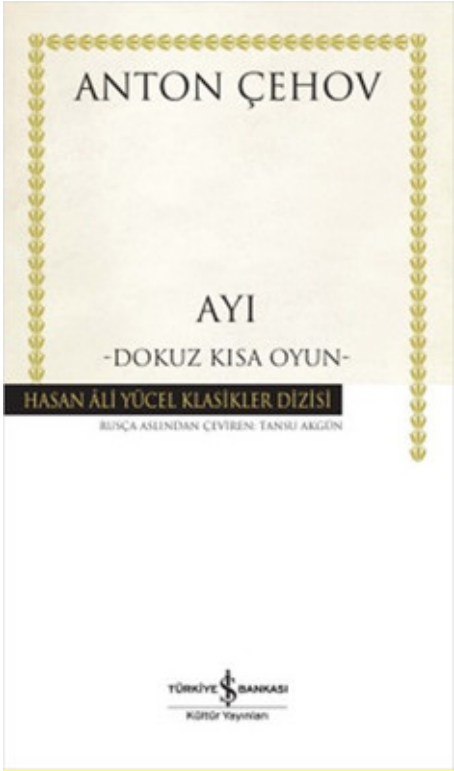

Ayı

Anton Çehov'un yazdığı ve kitaba adını veren "Ayı" isimli tek perdelik tiyatro eserinin türü komedidir. Bu oyunda Yelena İvanovna Popova isimli, yanakları gamzeli bir kadının eşini kaybettikten sonra yaşadıkları anlatılmaktadır.

Ayı oyunu, Popova'nın büyük ve görkemli evinde geçmektedir. Popova duygularını çok abartılı bir şekilde yaşayan biridir. Smitnov; dediğim dedik, kinci bir insandır. Popova'nın uşağı Luka ise herhalde yaşlılıktan olsa gerek fazlasıyla korkak bir kişidir. Popova eşini kaybettikten sonra derin bir hüzne boğulur ve acısını yasıyla birleştirerek kendini hayattan kopartır. Ne kendi dışarı çıkar ne de evine gelen misafirleri kabul eder. Bir gün Smirnov adında biri Popova'nın evine gelir ve Luka ona Popova'nın kimseyi görmek istemediğini söyler ancak Luka, Smirnov'a derdini anlatamaz ve Smirnov eve dalar. Popova sinirlenir ve Smirnov'a ne istediğini sorar. Smirnov merhum kocasının ona büyük bir borcu olduğunu ve borç sahibi öldüğü için bu borcun Popova tarafından ödenmesini ister. Ancak Popova' nın şu anda elinde öyle bir para olmadığını ve ona bu borcu ödeyemeyeceğini söylemesi üzerine büyük bir tartışmaya tutuşurlar. Bir süre sonra ikisi de birbirlerine âşık olurlar.

Bu oyunda bize, insanları tanımak için onlara zaman vermemiz gerektiği çünkü başta nefret ettiğimiz insanlara daha sonra aşık bile olabileceğimiz anlatılıyor. Ben, bu oyunda ele alınan konuyu çok beğendim.

Zeynep ÜRER
Hazırlık

Zor Hayat

Anton Çehov'un "Ayı" adlı kitabındaki "Zoraki Trajedi Aktörü" adlı oyun, tek perde ve tek sahnelik bir komedidir.

Oyunda Tolkaçov adlı bir adam ve bir de onun Muraşkin adlı arkadaşı vardır. Bir gün arkadaşı Tolkaçov'u ziyarete gelir ama geldiğinde adamı neşeli görmez. Arkadaşıyla selamlaşır fakat ardından Tolkaçov ondan kendisine tabanca vermesini ister. Muraşkin, bu isteğin nedenini sorar. Tolkaçov, ilk önce bu soruyu geçiştirmeye çalışır fakat sonra intihar etmek istediğini söyler. Muraşkin neden böyle bir şey yapmak istediğini sorunca ise her şeyi bir bir anlatmaya başlar. Hayatındaki dertlerden, iş güçten, aile sorumluluklarından ve gece uyuyamamak gibi sorunlardan bıktığını söyler. Sonra da konu değişir. Tolkaçov'un yazlığından ortak bir tanıdıkları çıkar. Bunun üzerine Muraşkin, ondan bir adama birkaç eşya vermesini ister. Tolkaçov ise birdenbire çıldırır ve "Kan, kan!" diyerek Muraşkin'i odada kovalamaya başlar.

Oyun, bir adamın sorumluluklarının altında ezilmesini anlatır. Bence kendi ailemizde de ebeveynlerimizin bizler için neler yaptıklarını göz önüne alarak onlara olabildiğince yardım etmeliyiz.

Damla TURAN
Hazırlık

Düğün

Anton Çehov, oyun ve hikâyeleri ile hayatın yalınlığı ve karmaşası içindeki insanlık durumlarını büyük bir duyarlılıkla işleyerek dünya edebiyatına damgasını vuran en önemli Rus yazarlardan biridir. Çehov'un yazdığı "Ayı" adlı kitap da büyük bir beğeni ile karşılanmış ve defalarca sahnelenmiştir. Kitapta ilk bakışta önemsiz, günlük olaylar işlenmiştir. Kitap, dokuz oyundan oluşmaktadır. Oyunların altısı komedi, üçü dramdır. Dramlardan "Kuğunun Şarkısı" ve "Şehir Yolunda" kendi hikâyelerinden, "Tatyana Repina" ise Suvorin'in bir oyunundan ilham alınarak yazılmıştır.

Kitabın beşinci oyununun adı "Düğün"dür. Oyundaki ana karakterler Daşenka, Aplampov, Jigalov ve Remunov'dur. Oyunda; Daşenka ve Aplampov'un düğününe çağırılan Remunov adlı bir generalin yaşlı olduğundan dolayı her şeyi yanlış duyması, davetlilerin sürekli tekrarlanan bu durumdan sıkılması ve sonradan durumu fark eden generalin, Aplampov ile tartışması anlatılmıştır. Olay, Aşçı Andronov'un lokantasının salonlarından birinde geçmektedir ve 19. yüzyılda gerçekleşmiştir. Kitaptaki ana çatışma, general ve salondaki diğer insanlar arasında geçmektedir çünkü damat Apampov, generalin düğüne para ile getirildiğini zanneder.

Oyun genel olarak biraz karmaşık gözükse de çok akıcıdır. Gerçeği bilmeden konuşmamamız gerektiği, oyunun sonunda vurgulanmıştır. Ayrıca oyunda bize verilmek istenen mesajlardan biri de ön yargıdır. Bence oyun sahne sahne bakıldığında sıkıcı ama tümüyle bakıldığında eğlenceli ve komik bir oyundur.

Elif TELLAL
Hazırlık

Siz dünyanın bütün çocukları, geliniz.
Rüyadan ve şarkıdan bir halka.
Ne olur, almayınız kimseyi,
Ortanıza benden başka.

Fazıl Hüsnü DAĞLARCA

OYUN ARKADAŞIM

Oyunlarla büyüyen
Çocuklarız biz
Güneş doğar üstümüze
Batar yine bizimle
Bazen düşüp kirlendik
Bazen kızıp gittik
Ama aklımız hep oyunda kaldı
Sokaklar bizim sahnemiz
Roller bazen değişir
Ne kadar kirlensek de
Tertemiz hep kalbimiz
Zaman geçti büyüdük
Ve terk ettik
Ama bir şeyler bizden orada kaldı
İçimizdeki çocuk
Bakın ne diyor bize
"Oyunlar oynayın birlikte el ele."
Oyun arkadaşım
Seninle oynayalım
Bugün bizim günümüz
Bu günü unutmayalım.

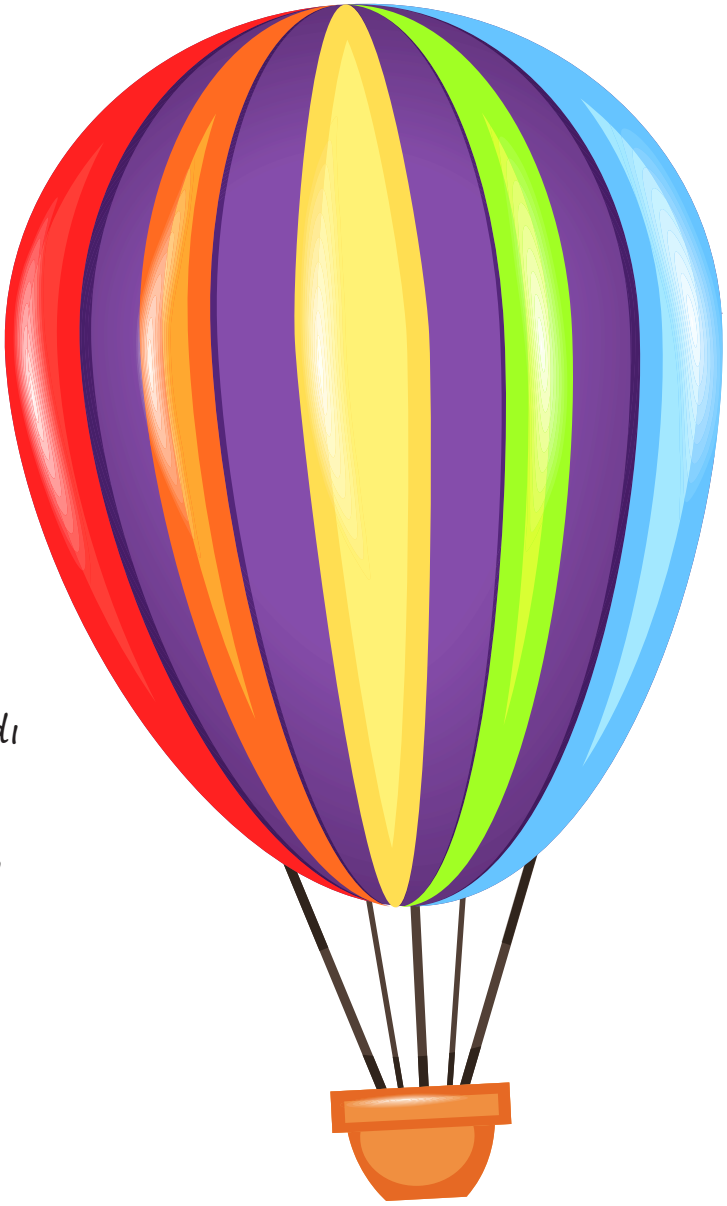

Evren PIRAVADILI
Müzik Bölüm Bşk.

ölümün ve göçün dokunmadığı tek nesne
var mıdır?
ölüm yok eder, göç değiştirir
kendisi kalamaz kimse...

Gülten AKIN

GÖÇ

Koyu bir geceydi o.
Göğün altında tutuk ve yorgun solukları
Gecenin rengini değiştiriyordu
Sırtlarında memleketlerini, bağını, bahçesini,
Ve belki vurulan insanının toprağını
Özgürce kendi dilinde haykıramadığı
Sevdasını, türküsünü taşıyordu.
Zifiri karanlıkta toprak bir kalkıp bir iniyordu.
Bir zamanlar güneşi tepelerinde doğuran
Rüzgâra dimdik durup onu başka diyarlara savuran
Onları her şeyden uzak tutan, unutturan,
Çığlıklarını bastıran, eşkıyalarını saklayan dağların,
Katırlarını ve eşeklerini bile sevmeyen mayınların arasından
Onlara düşman diye fısıldanan
Sert bakışlı üniformalı adamların yakınından
Gizlenmiş namluların ucundan,
Birer suçlu gibi başları öne eğik
Ve fakat nefretlerinden her an
Kuduracakmış gibi
Homurdana homurdana yürüdüler
Bir masal gibi hep anlatılan
Hiç görmedikleri yerlere.
Arkalarına bakamadılar.

Evren PIRAVADILI
Müzik Bölüm Bşk.

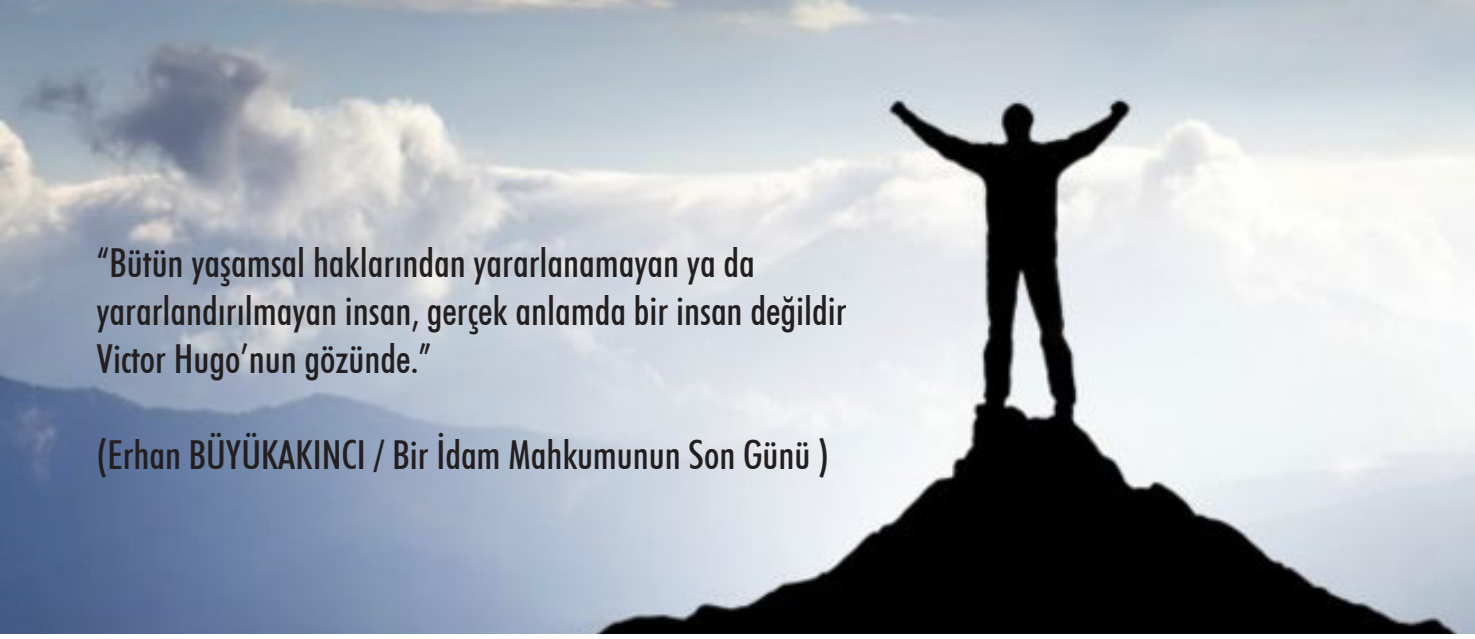

"Bütün yaşamsal haklarından yararlanamayan ya da yararlandırılmayan insan, gerçek anlamda bir insan değildir Victor Hugo'nun gözünde."

(Erhan BÜYÜKAKINCI / Bir İdam Mahkumunun Son Günü)

"İNSAN"

İnsani bir varlık olarak yeryüzüne gelmek ve orada kendi var oluşunu gerçekleştirmektir yaşam. Yaşam hakkı ise hiçbir dış etkiye, güce bağlı olmamak yani ilk özgürlüktür insan için. Bize verilmiş en temel haktır. Uygar bir dünyada insanoğlunun yaşam hakkını kimse elinden alamaz, almamalıdır. Fakat hiçbirimiz sadece bu düşünceye sırtımızı dayamamalıyız.

Günümüzde vahşi şekilde kurban edilen masum insanlar var. Bunun sorumlusu olan kişi ve kişiler ise bir şekilde yaşamaya devam ediyor. Bazen cezasını çekip yarım bıraktığı gerçek hayata geri dönüyor bazen de hiçbir şeyin sorumlusu değilmiş gibi fark edilmeden, yakalanmadan kendi yalanında yaşayıp gidiyor. Sonrasındaysa tekrarlanan suçlar, yok yere kaybedilen canlar bir gün bir yerde tüm gerçekliği ile yeniden yüzümüze çarpıyor. İşte bu noktada vahşeti gerçekleştirenlerin, bu vahşete sebep olanların, başkasının yaşamını çalanların ne kadar "yaşam hakkı var?" diye düşünmek lazım sanırım. Bu sebeple bugünün bazı insanlarının yaşam hakkı elinden alınmalı bence. Doğal olmayan bir seleksiyon olsa da başkasının canını alabilen insanlar yaşamamalı. Burada idam cezası da gündeme geliyor. Victor Hugo'nun "Bir İdam Mahkûmunun Son Günü" adlı eseri bu anlamda çok çarpıcı sahneler içeriyor. Şehir meydanında idam edilen bir adam ve onun idam edilişini, tıpkı bir gösteriymişçesine zevkle seyreden halk sahnesi mesela… Hugo'nun bu eseri kaleme almasına neden olan ve kitabında da yer verdiği görüntü... O dönemde bu olayı eğlence haline getiren bir algı, bir kanıksama durumu vardı. Bu tabloyu elbette ki reddediyorum. Ve adil bir yargılama süreci geçirmeksizin böylesi bir ceza verilmesini de…

Sözünü ettiğimiz yıllarda cezaevine bir şekilde yolu düşenlerle ilgili ciddi kanıtlar toplayacak bir teknoloji yoktu ve bu sebeple belki de masum olduğu halde yaşam hakkı elinden alınan insanlar vardı. Günümüz dünyasında ise her türlü teknolojik imkâna sahibiz. Yani yeteri kadar kanıt toplanabiliyor ve gerçek sonuçlara er ya da geç ulaşmak mümkün oluyor. Bu da vahşice insan öldüren katillerin, tecavüzcülerin, başkasının özgürlüklerini gasp eden insan görünümlülerin ölüme mahkûm edilmesi gerektiğinin en belirgin göstergesi bana kalırsa. Çünkü insan dediğimiz canlı, kolay kolay değişebilen bir varlık değil. Hele ki kozmopolit ve yozlaşmış bir zamanda, bu değişim hiç mümkün değil.

Aslında "insan" kelimesi biraz abartılıyor galiba. Sadece diğer canlılardan daha mantıklı olmamız, bizi onlara göre daha üstün kılmaz. Örneğin çita koşarken bizden daha üstün, yunus algı konusunda bizden daha önde. Yani gerçek anlamda insan olmak ne demek; sadece insan olarak yaratılmak, gerçek anlamda "insan" kelimesinin içini doldurmaya yeter mi? Hiçbir fikrim yok! Hala bunları sorguluyorum.

Deniz OLCAY 11 B

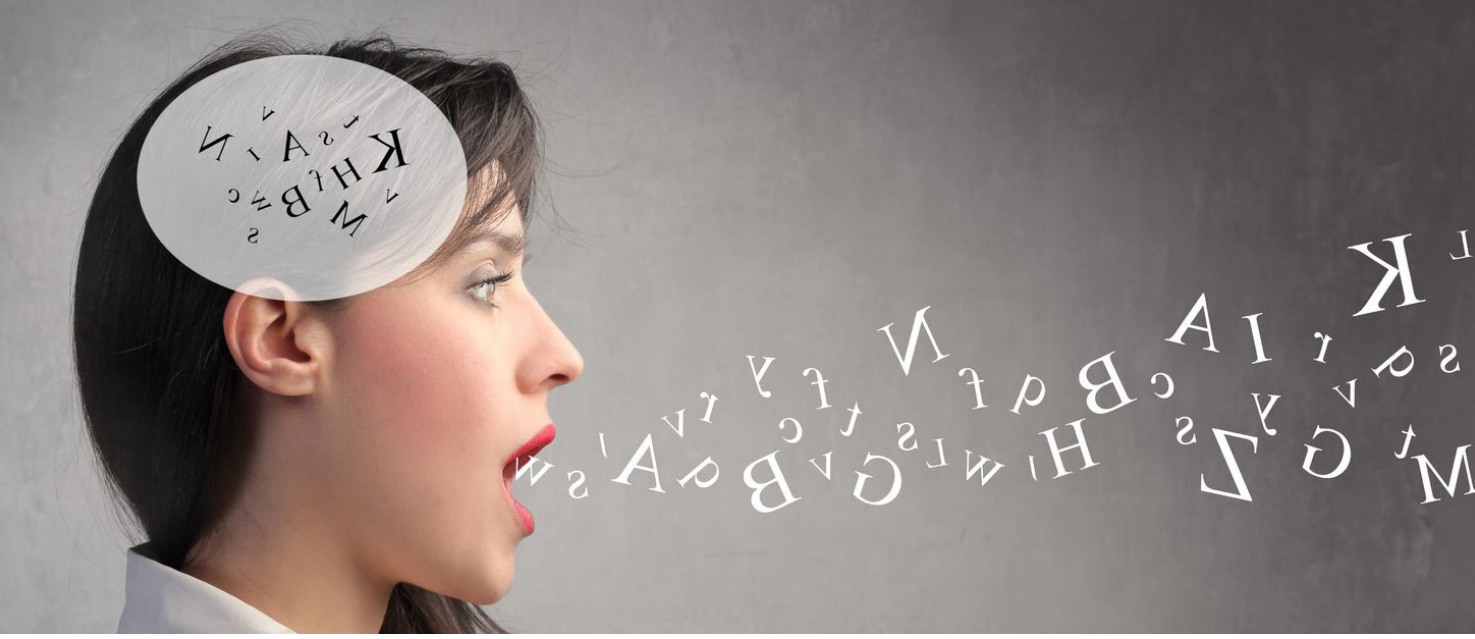

DİL BİLİNCİ

Bence insanlığın en önemli keşfidir dil. Dil, bazen bir kişiyi bazen de bir toplumu tanıtır bizlere. Bu yönüyle dil, insanlık tarihi hakkında günümüz toplumlarının nasıl bugünlere geldiğini anlatan en büyük araçtır.

Dil insanlar arasındaki bağı kurmak için bir kolaylıktır, ticari ve bilimsel alanlarda dil sayesinde büyük bir ilerleme kaydedilmiştir. Dili, "sadece kendini anlatmayı sağlayan bir araç" olarak görmek büyük bir yanılgıdır. Burada dil özellikle ana dil ile ilgili ifade etmek istediğim nokta, dilin kültür aktarımındaki rolüdür. Büyüklerden gördüğümüz veya dinlediğimiz türküler, ninniler, yemekler, giyim, kuşam ve daha sayamadığımız bir çok değer ana dil sayesinde geleceğe taşınmaktadır.

Dil, bir milletin düşünce dünyasının hayat bulduğu en önemli alandır. Dilini unutan veya dili unutturulan bir milletin düşüncesi olmaz, olamaz! Düşüncesi olmayan bir millet ise ne kendisini tanımlayabilir ne de kendisini yeni nesilere tanıtabilir. Kendisini yeni nesillere tanıtamayan bir millet ise yok olmaya mahkûmdur. Tarihte; dili bozulduğu, unutturulduğu için özünü yitiren, geçmişini unutan hatta yok olan milletler vardır. Çünkü dil, bir milletin hafızasıdır. Dilini yitirenler, hafızasını da yitirirler.

''İnsan dilinin altında gizlidir.'' sözünden de anlaşılacağı üzere insanın dili onun geleneği, göreneği, geleceği, geçmişidir. Kültürü, tarihi gözetmeksizin yaşan bir millet gelişip büyüyemez.

Kültür bir insan topluluğunun bir arada olmasını sağlayan temel taş iken, tarih bu temel taşların oluşumunu ve önemini gösteren bir bilimdir. Bu ikisine bir de ana dil eklenince yapı sağlam ve kullanışlı hale gelir.

Anadilin korunması için dil üzerinde büyük çalışmalar yaparak yeni nesli bu konu hakkında bilinçlendirmek gerekmektedir. Yabancı kelimeler yerine mümkün olduğu kadar halk dilini kullanmaya özen göstermeliyiz. Aksi takdirde bir arada ama birbirini anlamayan bir halk gibi kaybolup gideriz.

Tarih - kültür - anadil birbirini kovalayan, tamamlayan kavramlardır. Bir tanesi eksik olursa toplumu bir bütün olarak görmek ve anlamak mümkün olmaz.

Neslişah ÇAKMAKKKAYA 10 B

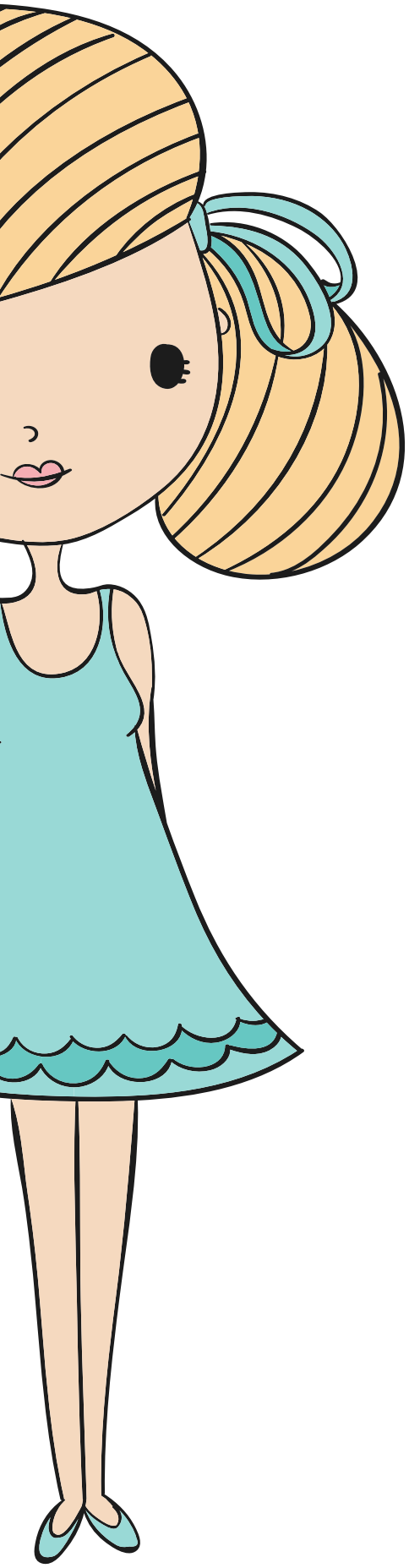

OTOBİYOGRAFİ

1999'da yediğim şaplakla dünyaya geldim
1-2 yaş yok
3-4 biraz bulanık
5'te bir sokakta dört tekerim
Büyükada'da turdayım

7'de mini mini 1'im
Daha okumam- yazmam yarım yamalak
Büyüdüm, büyüdüm... 4. sınıfım artık
Hala bazı şeyler büyük
Hayatımın yarısı anlamsız.

İlkokul bitti sıra ortaokulda
O kadar uzaktı
Şimdiyse o kadar yakın
Ama hala bir şeyler eksik
Ne tamım ne yarım

Orta da bitti
Göz açıp kapayıncaya
Geldi sıra liseye
Öğrenmeye devam

Serra Oğuz 11 A

TİLKİ PERİSİ LİZA (Liza, A Rókatündér)

Ülke: Macaristan
Vizyon Tarihi: Macaristan: 19.02.2015
Türkiye: 20 - 28.02.2016
Dil: Macarca
Tür: Kara Komedi/ Fantastik/ Romantik
Yönetmen: Károly Ujj Mészáros

70'li yılların Budapeşte'sindeyiz. Otuz yaşında bir hemşire olan Liza'nın hayatı gayet basittir. Liza, merhum Japon büyükelçisinin yaşlı ve yatalak karısı Marta'ya hizmet etmekte ve günlerini evin içinde geçirmektedir. Tek arkadaşı ise seneler evvel ölmüş olan Japon Pop Yıldızı Tomy Tani'nin sadece Liza'ya gözüken hayaletidir. Bir gün Marta aniden ölür. Bundan sonra evde yalnız kalan Liza, evin diğer odasını kiralayarak para kazanmak ister. Bulduğu kiracı fazla konuşmayan, kendi halinde fakat iyi kalpli Çavuş Zoltan'dır. Liza'nın okuduğu ucuz Japon aşk romanlarının birinde, otuzuncu yaş gününde hayatının en güzel hediyesini -yani aşkı- alacağı yazmaktadır. Naif Liza, kendisini bu satırlara o kadar inandırmıştır ki, otuzuncu yaş gününde hayatının erkeğini bulacağından emin hale gelmiştir. O günden sonra hayatının aşkını aramaya başlar. Ancak bir sorun vardır: Liza, Japon mitolojisindeki Tilki Perisi'dir. Yani ona âşık olan her erkek kısa süre içersinden ölmektedir. Bu yüzden karşısına çıkan ve onu seven her erkek birer birer ölür. Bu özelliği Liza' yı sadece korkutmaz, aynı zamanda da ölümüne sebep olduğu sekiz erkek yüzünden seri katil konumuna sokar. Tilki Perisi'yle alakalı eski bir kitapta yazan diğer bir bilgi ise lanetin onu öleceğini bile bile ve sadece safça seven bir erkek bulursa bozulacağı yönündedir. Liza'nın haberi olmamasına karşın o erkek yanı başındadır: Talihsiz ölümlerin ve Liza'nın mutlak masumiyetinin

de tek tanığı olan Çavuş Zoltan...

Tilki Perisi Liza, abartısız oyunculuğu ve siz “her şey açık” dediğiniz anda bile sizi şaşırtan yapısıyla son zamanlarda seyrettiğim en başarılı filmlerden. Sürreal ve absürt filmlerde yakalaması zor noktalardan biri olan “komedi”yi başarılı bir biçimde işlemiş olması ise başlı başına takdire şâyân. Bu konuda yapım, birçok konuda da olduğu gibi, akıllara Fransız yönetmen Michel Gondry’yi getirtiyor. Ayrıca, burada bir parantez açıp Gondry’nin tarzının sinema endüstrisinde önemli bir yeri olduğundan bahsetmek ve bunun film açısından olumlu olduğunu da belirtmek gerek.

Film, zaman zaman gösterişli ilerleyişiyle yaşanan olayların trajikliğini hissettirmiyor. Ölüm sahnelerinin bile yumuşaklığı ve sevimli hali bunu desteklerken film, adeta 60 yıl öncesinin kara filmlerine göz kırpıyor ve yapımı kara komedi türüne biraz daha itekliyor. Bu da son zamanlarda hiç de ihtiyaç duymadığımız gereksiz bir melodramdan koruyor bizi ve o peri masalına sürüklüyor tüm görkemiyle.

Tilki Perisi Liza’ nın müziklerini ise tamamen 70’lerin Japon popu tarzındaki şarkıları oluşturuyor ve bu şarkılar da hikâyenin ta kendisini barındırıyor içlerinde ki bu hoş bir nüans olmasına karşın ortaya mükemmel bir film müziği çıkmıyor maalesef.

Sonuç olarak; eğer benim gibi Avrupa sinemasına ve festival filmlerine meraklıysanız, “Tilki Perisi Liza” izlenmesi gereken filmlerden. Ancak film, ana - akım bir film değil. Yani, gişe filmi kitlesine çok hitap etmeyecek bir yapım zannımca. Peki, sahiden de İstanbul Bağımsız Filmler Festivali’nde biletlerin tamamını sattıracak kadar iyi mi? İşte bunu ve filmin akıbetini izleyip göreceğiz. İyi seyirler.

Elif Saba MANDIRACI 9 B

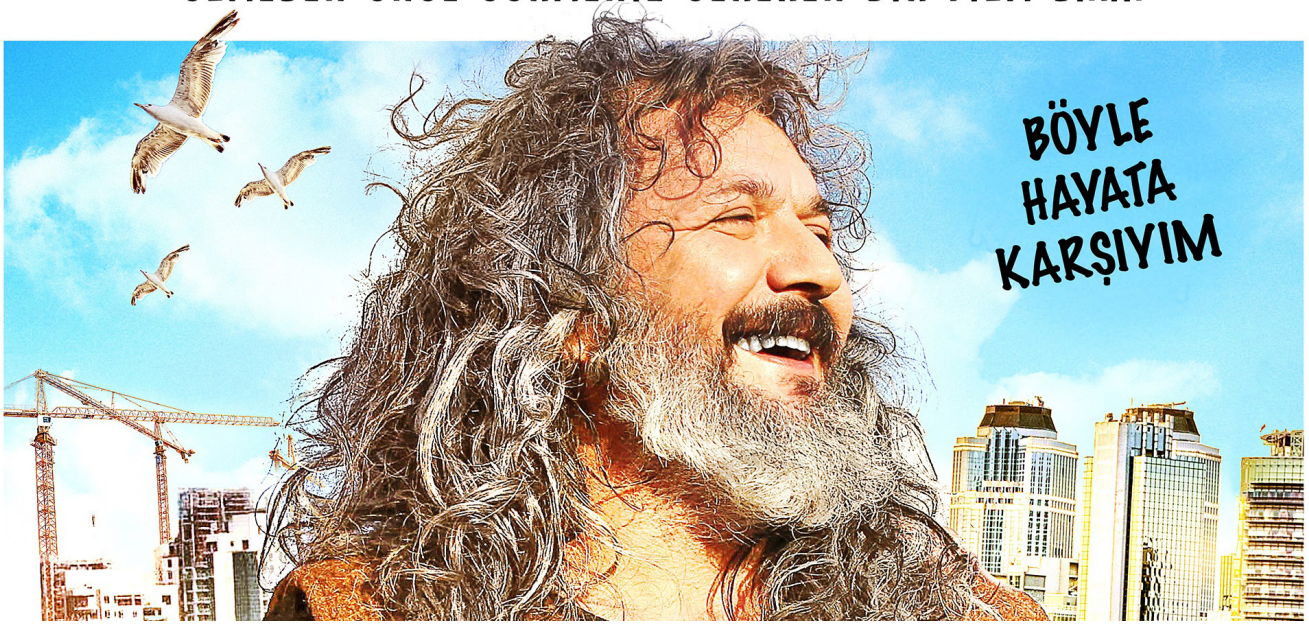

Mandıra Filozofu / Dilay Janset HAKKO 9 A

Dün öğlen saatlerinde "Mandıra Filozofu"nu izledim. Mandıra Filozofu, 2014 Türkiye yapımı, yönetmenliğini Müfit Can Saçıntı'nın yaptığı ve senaryosunu Birol Güven'in yazarak aynı zamanda yapımcılığını üstlendiği; başrollerinde Müfit Can Saçıntı, Rasim Öztekin, Ayda Aksel'in rol aldığı sürükleyici bir komedi filmi. Bu film, içimize işleyen ve bize ders veren bir konuyu anlatıyor.

Film, gayet anlaşılır ve mantıklı. Çok güldürmüyor, evet, ama konusu ve gidişatı çok güzel. İlk yarısı sakin geçiyor fakat verdiği öğütler, senaryosu, oyunculukları ve yönetmenliği gerçekten yüzlük bir performansta. Bitmesini hiç istemeden ve tadına doyamadan izlediğim en güzel filmlerden biriydi. Konusu kısaca şöyle: Paraya karşı olan Mustafa Ali, Çökertme Köyü'nde şehir hayatından uzak yaşamaktadır. Yaşayabilmek için doğanın verdiği imkânların yeterli olduğu felsefesine inanmaktadır. İstanbul'da yaşayan zengin iş adamı Cavit'in, Mustafa Ali'nin arazisini alarak otel yapmak istemesi ile Mustafa Ali'nin hayatı altüst olur.

Konusundan da anlayabileceğimiz gibi film, hayatın gerçeklerini ve doğruluğunu felsefi açıdan yansıtarak ve biraz da eğlence katarak bize çok güzel aktarıyor.

"Mandıra Filozofu" yeteneklerin konuşturulduğu, düşünce altyapısı sağlam, sürükleyici ve her yaşa uygun bir film bence.

Başrol oyuncusu Müfit Can Saçıntı hem yönetmen, hem oyuncu hem de senarist. Babasının astsubay olması ve tayinleri dolayısı ile ilkokulu yedi ayrı okulda okudu. Ortaokulu Doğubeyazıt'ta, liseyi Kartal'da bitirdi. "İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi"nin "Basın Yayın Yüksek Okulu"nu TRT'te çalışmaya başladığı için son sınıfta bıraktı. Daha okurken, "Yarın", "Genç İnsan", "Otomobil", "Boom Müzik" gibi dergilerde çalıştı. İstanbul Kartal'da eski bir kayıkhaneyi, Kartal Sanat İşliği Tiyatrosu'na çevirdi. İlk oyun "Gadot Geldi" olmuştu. Senaristliğe 1990 yılında, Levent Kırca'nın yanında başladı. On sene Levent Kırca'nın "Olacak O Kadar" skeçlerinin yazar kadrosunda yer aldı. "Aranan Adam" adında bir gırgır programı yaptı. Son olarak 2014 yılında kendisinin yönetmenliğini yaptığı, senaryosunu ise Birol Güven'in kaleme aldığı "Mandıra Filozofu" adlı film serisi ile izleyiciyle buluştu.

REFLECTIONS FROM "ROMEO AND JULIET"

Haste makes Waste

The whole play is based on the concept of hastiness. The play takes place in only five days. Therefore, we can tell that the decisions made by the characters are made rather hastily. The characters will not think the situations through, and that is what leads them to their downfall. We can see everything in the prologue as well. "…From forth the total loins of these two foes/ A pair of star-crossed lovers take their life/ whose misadventured piteous overthrows/ Doth with their death bury their parents strife…"(Shakespeare Romeo and Juliet 1.04) They were merely victims of fate...

One example of this hastiness can be seen when Romeo visits Friar Lawrence's cell to discuss his marriage with Juliet. Friar of course is very confused and angry about this situation, because he can not understand how Romeo can get over his "undying love" for Rosaline. He replies to this by saying "Wisely and slow. They stumble that run fast." (Shakespeare Romeo and Juliet 2.4.94) Friar was warning Romeo, saying that rushing something would make you make mistakes, and you will eventually fall. Of course, Romeo being the romantic that he is, does not take that advice, and then marries Juliet in secret. They do this out of his love, but they also think that marriage will end their families' feud. Since nobody knows about this marriage except for the newly wed, Nurse, and the Friar, Juliet's parents force her into marrying Count Paris, because they believe that it will be very beneficial for her status. Juliet, however, can

not marry Paris, so she takes the sleeping potion, and that potion eventually causes the death of the star crossed lovers.

Another example of hastiness is when Lord Capulet forces Juliet into marrying Count Paris, because he believes it will be favorable for her future. In the Elizabethan era, it is considered normal to get married when you are a teenager. At the beginning of the play, however, when Count Paris goes to ask for consent on marrying Juliet from Lord Capulet, he says that she is far too young to get married, and that he should wait another two years. Two days later, however, Lord Capulet changes his mind, and not only is this a massive contradiction, it is also a very hasty decision. Juliet of course states that she can not marry Count Paris, and she begged her father to delay the marriage "Delay this marriage for a month, a week. Or if you do not, make the bridal bed in that dim monument where Tybalt lies." This is a very powerful argument, because not only does she ask him to delay the marriage, she hints that he will have to bury her if he does not listen to her. Lord Capulet naturally does not listen to his daughter because during the Elizabethan Era, the fathers will "own" their daughters until they are married by an appropriate suitor. Instead, he makes it even worse, by forwarding the marriage a day, and ruining Romeo and Juliet's plan completely.

Later on Juliet goes to visit Friar, and she then exaggerates the situation and threatens to kill herself. Friar decides that it will be safer if she fakes her death and avoids the marriage that way, because a second marriage is known as a "shame". Balthasar tells Romeo that Juliet is dead, and Romeo is in such deep shock, that he doesn't even bother asking anything about what has happened, and decides to kill himself by her side. When Juliet wakes up, and sees her husband lying there dead next to her, she takes his dagger and stabs herself in the heart.

Their love, or what they think is love, is so strong that they will rather kill themselves, than live without each other. If we look at the story from a different perspective, we can see that the story doesn't end with a tragedy. It ends with a tragic happy ending. In the end, the lovers get what they have wanted, they are together, in a spiritual and physical way. They might not have got it in a way as they have planned, but they are together. Hastiness makes a direct reference to one of the main themes of the play: Fate. They rely on "Fate" so much that they forget to think for themselves. In the end, it is not the potion, or dagger which kills the star crossed lovers, yet it is "Fate" itself.

Aylin ERDOĞAN 10 B

They Stumble that Run Fast

This story is about two young people who fall in love at the very first sight and their tragedy. The haste in the story causes big problems. The whole story lasts just five days, and in five days so many things happen. Every character has a haste. This tragedy is a love story, and it contains so many mistakes. There is a feud between the two families, the Montagues and the Capulets, and the Capulet's daughter falls in love with the Montague's son, Romeo, and Romeo also falls in love with Juliet.

In this play, most of the characters make hasty decisions, and one of these hasty characters is Friar Lawrence, who is against Romeo being with Juliet. He tells Romeo that he has been in love with Rosaline, and now he says that he loves Juliet. These families are like enemies, so Friar gets mad at Romeo. Yet suddenly, he changes his decision so hastily, and he thinks that if Romeo dates Juliet, maybe the war between the two families comes to an end, and supports Romeo to be with Juliet and he says: "Wisely and slow, they stumble that run fast." (Shakespeare Romeo and Juliet 2.3.94)

Moreover, in the play Tybalt kills Mercutio and Romeo kills Tybalt. Beforehand, the Prince has declared that if they fight again, they will pay for it with their own lives, but now the Prince does not kill Romeo. Instead of executing him, he exiles him showing great mercy and he says:

"Therefore use none. Let Romeo hence in haste.

Else, when he is found, that hour is his last.

Bear hence this body, and attend our will:

Mercy but murders, pardoning those that kill."

(Shakespeare Romeo and Juliet 3.1.185-188)

In addition to that, at the beginning of the story, the Montagues and the Capulets are seen fighting and the Prince comes, halts the fight. He says that the fight between the families disturbs all the citizens in Verona, and he says: "Your lives shall pay the forfeit of the peace." (Shakespeare Romeo and Juliet 1.1.88)

Moreover, Paris wants to marry Lord Capulet's daughter, Juliet, as soon as possible, but Lord Capulet makes a good decision and answers:

"My child is yet a stranger in the world,

She hath not seen the change of fourteen years;

Let two more summers wither in their pride,

Ere we may think her ripe to be a bride."

(Shakespeare Romeo and Juliet 1.2.8-11)

Moreover, two days later Lord Capulet says that she can marry Paris. He was a caring father two days ago, and he was saying that they had to wait two more years, and now he says he can marry her on Thursday next! The haste again will cause big problems and he says:

"Monday, ha, ha! Well, Wednesday is too soon,

A'Thursday let it be – a'Thursday, tell her,

She shall be married to this noble earl.

Will you be ready? Do you like this haste?"

(Shakespeare Romeo and Juliet 3.4.19-22)

These were some examples from "Romeo and Juliet" in terms of the concept of haste. Haste always makes waste causing pathetic issues to humanity. All you have to do is be calm and cope with them all wisely. The novel, "Romeo and Juliet ", is all about haste, and at the end it ends up in waste. Every character makes hasty decisions, and thus a love story turns into a tragedy.

Ege ERBERKSOY 10 A

RIMUN 2016 CONFERENCE

This year we attended RIMUN 2016 between 8th and 12th of April in Rome, Italy. As it would be my last conference, it had to be special, and it was. Beyond everything I experienced there, the only thing that made me sad was that I would not be a MUNer anymore, but RIMUN was a fascinating closure for sure. We represented 3 different delegations: Poland, Chile, and Sierra Leone. Also Berke took part in the ICJ (International Court of Justice).

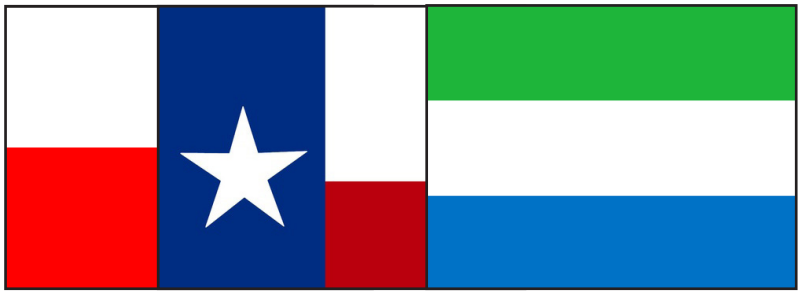

There were 14 different committees and a wide range of topics ranging from economic and social issues to special political matters. But this year's theme was the "Refugees and Migrants : The Evolving Threat of Terrorism". We debated on different issues in different committees about such up-to-date issues. Refugees, women rights, disarmament, environmental sustainability were only some of them. All committees had different keynote speakers, who were experts in their careers and led delegates to find logical and applicable solutions.

As Alec Baldwin said, "I just love Rome. It really does cast a spell on you." We visited every single popular area in Rome, ate different kinds of pizzas, spaghettis. I was captivated by how every single building could be an artwork. Those thin and long streets made me feel like the

city was asking to be discovered. We threw coins into the Trevi Fountain wishing to come back again. Vatican took my breath away. The chapels were the most enchanting ones I had ever seen. The artworks were masterpieces. You could feel the ancient soul in them. I enjoyed every single minute of it. Even the debates were too long, or it was hard to communicate with local people, yet it was worth. Last but not least, I would like to thank our MUN Advisors for being there whenver we needed them and making my MUN journey such a special one which will always be in my heart.

Şölen CERAN 11 B

SIRADIŞI

"Eğitimde fark, IRMAK"

IRMAK
OKULLARI

ANAOKULU - İLKOKUL - ORTAOKUL - LİSE
Cemil Topuzlu Cad. No : 100 34728 Caddebostan / İSTANBUL
T. +90 216 411 39 23 - F. +90 216 411 39 26
bilgi@irmak.k12.tr / www.irmak.k12.tr

irmakokullari